

ROMANIA

Taxa postala
plătită în num.
No. 224713/929.

10. Telefon: 8-61. E.
Havonta 110, negyed
évre 600, egészévre 1200 lej.
földre: Havonta 2, m.
félévre 12, egészévre 20
detések díjazás szer.
KELET az erdélyi és dunsági zsa.
dóság egyetlen politikai napilapja.
Cikkeink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

nasetter Robert
Budapest
Disztér 2 1.6

KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bérmontetion
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jámbor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobălcescu 52.

Ara 5 lej

Szerda, 1936. július 22.

5696. EV.
AB 3.

XIX. EVF.
170. SZAM

VILAG TUKRÁ

Madrid a kormány, Sevilla az ellenforradalom győzelmét jelenti

Kormányjelentés szerint két nap után Sevilla is a kormány csapatok kezére került. Franco tábornok viszont cáfolja a madridi híreket és azt jelenti, hogy mozgalma egyre inkább tért nyer. Lezuhant és szörnyethalt San Iurjo tábornok, a mozgalom titkos vezetője

Több hadihajó legénysége fellázadt és letartóztatta, vagy a tengerbe dobta tisztjeit

Madrid, július 21. A spanyol polgárháború képét még most sem lehet teljes pontossággal áttekinteni. Az egymással homlokegyenest ellenkező hírek ma is zavarják még a tisztánlátás lehetőségét, de megállapítható, hogy az ellenforradalmárok által leadott jelentések már nem számolnak be olyan kategóriás hangú győzelmekről, mint tegnap. Ezzel szemben a kormányjelentések továbbra is a leghatározottabban állítják, hogy a kormány teljesen ura a helyzetnek. A ma délelőtt kiadott rádió-közlemény szerint a kormány felszólította a madridi lakosságot, lásson dolga után, hogy a helyzet mihamarabb normálissá válhasson. Ma délben a lapok Madridban rendesen megjelentek, első ízben a zendülés kezdete óta. Az újságokat és pékségeket kinyitották. A kormányjelentés elismeri, hogy egyes nagyobb centrumokban tovább folyik a harc a zendülők ellen, de leszögezi, hogy Madridban tegnap délután óta nem dördültek el fegyverek.

A szentén a kormány kezén lévő valenciai és spanyol rádió-állomások kedde reggel három órakor leadott jelentései határozottan megcáfolják Franco tábornok proklamációját, amely szerint ez a két város a zendülők kezében lenne.

A sevillai és madridi rádióállomások egymás elleni harca

Az egymással homlokegyenest ellenkező jelentések forrása: a sevillai és a madridi rádióadó-állomások, amelyek állandóan szó-és jelentéscsatakat vívnak egymással. Míg a sevillai rádió megszakítás nélkül a zendülők híreiről számol be, addig a madridi rádió azt állítja, hogy a kormány teljesen ura a helyzetnek és a zendülés elfojtása órák kérdése.

Viszont Franco tábornok azt igyekszik bizonyítani, hogy az ellenforradalmi mozgalom a Madridból keltezett hírek dacára tért nyer. A sevillai rádióadó állomás arról számol be, hogy a Quytro Vientos nevű repülőteret, Madrid közelében, egy, a zendülőkhez csatlakozott tüzérezred ta-tja megszállva. Franco tábornok szerint a kormány kezén lévő rádióállomások a sevillai leadóállomás hullámhosszával egyező hullámhosszat használnak, hogy ezáltal a zendülők híradásainak vételét lehetetlenné tegyék.

Malaga uccáin véres harc folyik A harc a két tábor között a legélesebben a déli tartományok kikötővárosaiban folyik. Egy casablancái repülőgép átrepült ma több spanyol város felett és jelentette a kormánynak, hogy Malagát lángokban látta.

Malaga uccáin véres harc folyik a két tábor között. Barcelona-ban a kormány repülői ma az arzenált és a tüzérségi kaszárnyákat bombázták, amelyeket a zendülők megszállva tartanak. Számos barcelonai ház lángokban áll. Tegnap délután a kormány rádió útján utasította a munkásmiliciát, hogy álljon a kormány rendelkezésére. Tegnap négy hadihajó bombázta Ceutát, a spanyol-marokkói kikötőváros, de az erődítmények ágyúi min- den nehézség nélkül visszaverték őket.

A hadihajók legénysége letartóztatta tisztjeit Párizsból érkező jelentések arról számolnak be, hogy a kormány csapatai nagy ré-

A köztársasághoz hű csapatok mindenütt folytatják a faszizmus ellen megindított harcot.

Erelyesen cáfolja a kormány azt a tegnap este Lisszabomból továbbított hírt is, hogy Molla tábornok, aki az anyaország területére először lépett felkelő csapatok parancsnoka volt és aki Sevillát elfoglalta, bevonult volna Madridba. A jelentés azt a hírt kürtölte világgá, hogy a kormány elmenekült Madridból, a felkelés sikerrel végződött és az ország a királypárti ellenforradalmárok kezére került. Ez a teljesen légből kapott hír bizonyítja leginkább azt, hogy milyen megbízhatatlan hírek kerülnek forgalomba a spanyolországi eseményekről.

Kormányjelentés szerint a főváros ma reggel háborus képet mutatott. Fegyveres milícia indult el Andaluzia, Saragossa és Valladolid felé, hogy a zendülőket leverje.

A kedden délelőtt kiadott rádiójelentés szerint Saragossában és Valladolidban a felkelőket már le is verték.

Rádió útján felszólították a milícia tagjait, őriz- zék meg municióikat, hogy azokat később felhasználhassák. Puerta del Solból szintén milícia indult Sevillába a zendülők leverésére. A kormány szerint Sevilla az utolsó ellenállási pontja Franco tábornok mozgalmanak.

szének vezényelték a magasabbrangu altisztek vették át, miután a tisztok nagyobb része az ellenforradalomhoz csatlakozott.

Általában megállapítják, hogy a legénység és az altisztek zöme hű maradt a kormánynak, míg a tisztok a zendülőkhez csatlakoztak. A hadihajók egy részének legénysége bosszúból letartóztatta tisztjeit.

A tisztjeit letartóztató haditengerészek a Libertad és más öt hadihajó legénységéhez tartoznak. A marokkói vizeken tartózkodó hadihajók közül hatnak a legénysége szintén letartóztatta tisztjeit és a kormány rendelkezésére vár.

A Reuter jelentése szerint a Don Jaime spanyol pánceles személyzete fellázadt tisztjei ellen és közülük hetet a tengerbe dobott.

A pánceles utban van Tanger felé. Négy hadihajó, amelynek legénysége fellázadt tisztjei ellen, Miguel Cervantes kikötőjében állomásozik.

Sevilla a kormány kezén?

Míg egyes kormányjelentések Sevilla sorsára vonatkozólag zavaros jelentéseket közöltek, addig a tegnap este kiadott, rádió útján továbbított kormányjelentés arról számolt be, hogy Sevilla is a kormány kezére jutott. Ugyanezen rádiójelentés közölte, hogy a kormány urrá lett egész Spanyolországon és a nyugalmat mindenütt helyreállították.

A kormánycsapatok Carabanchel ostromában megölték Garcia della Herranz tábornokot. Gibraltarba eddig hatezer spanyolországi menekült érkezett, akik között állítólag közép- és baloldali párti politikusok is számosan helyet foglalnak. A madridi belügy-minisztérium jelentése szerint Sanjurjo tábornok, aki állítólag az egész ellenforradalmi mozgalom kuszaszámogató

irányítója volt s így neve nem került fel konkrét formában, szintén meghalt.

Portugáliából repülőgépen akart visszatérni Spanyolországba, de gépe lezuhant és a tábornok szörnyethalt.

Tangeri jelentés szerint az éjszaka folyamán állandó ágyúzás hallatszott Algeiras felől. Azt hiszik, hogy a tegnap odaérkezett egyik hadihajó bombázta a zendülőket, akik kezükben tartják a várost. Hendayéből érkező jelentések szerint Irunban a feszültség mindjobbban kiéleződik. A riadószírénák egész délelőtt zugtak. A népfront hívei összegyűltek és utasítást kaptak a hegyek felől közeledő zendülők feltartóztatására. Guiposcoa tartományban szintén támadástól tartanak. Ma délben nagy robbanások közepette a népfront hívei a levegőbe repítették a Pompuna felé vezető hidat, hogy a zendülők közeledését ezzel megakadályozzák.

London, július 21. (Rador). A Reuter legújabb jelentései szerint a spanyol kormány ura a helyzetnek a legtöbb városban, beleértve Malagát és Sevillát is. A zendülők csupán Marokkó egy részét tartják még kezükben.

Madrid, július 21. (Rador). A kormány délután 3 órakor kiadott közleménye szerint a zendülő mozgalmat teljesen elfojtották. Öt gyalogos oszlop és a polgárőrség rendelkezett kapott a forradalom utolsó tüzérségeinek kioltására. E csapatok most Toledó, Saragossa és Burgos felé menelnek. Többszáz fellázadt tisztet letartóztattak. A Libertad és Don Jaime hadihajók a gibraltári szorosban cirkálnak együttműködve a kormánycsapatokkal. A Schamrok torpedóromboló, amelynek személyzete eltávolította tisztjeit, Malagában tartja fenn a rendet.

Párizs, július 21. (Rador). Észak-Spanyolországból kapott jelentések szerint ott általános sztrájk van. A katalán kormány kisorsajátított minden autót Barcelonában a köz- társaság védelmére. A geronai lakosság felgyújtotta a jobboldali pártlapok nyomdáját, egy kolostort és egy iskolát.

Madrid, július 21. (Rador). Hivatalos jelentés szerint a Don Jaime hadihajón a személyzetnek sikerült tisztjeit legyőzni. A parancsnok és helyettese meghaltak, két tengerész súlyosan megsebesült.

A sevillai rádió a zendülők kezén Párizs, július 21. (Rador). A spanyol rádió három leadója közül a madridi és barcelonai a kormány, a sevillai a zendülők kezében van.

Párizs, július 21. (Rador). A baloldali sajtó meglepéssel állapítja meg, hogy a kormány ura a helyzetnek Spanyolországban, de a Journal aggodalommal teszi fel a kérdést, hogyan akarja a kormány leszerelni majd a tömegeket a zendülés leverése után. A Populaire szimpátiáját fejezi ki a spanyol nép iránt, amely a köztársaság és demokrácia fenntartásáért harcol.

Angol hadihajók segídeknek a zendülés leverésében

Gibraltár, július 21. Tizenkét spanyol hadihajóból álló raj állomásozik a tengeri kikötőben, és a kormány utasítását várja, hogy Algeirasba vonuljon a zendülők ellen. A Petit Marocain című lap értesülése szerint Murato tábornokot, a zendülők egyik fővezérét saját csapatai letartóztatták abban a pillanatban, midőn a tábornok kivonult, hogy tisztelgésüket fogadja.

Párizs, július 21. A Havas jelentése szerint a zendülők ma elfoglalták San-Sebastiant.

Luigi Luzatti válasza Bratianu Ionel levelére

Egyik előző számunkban közöltük azt a levelet, amelyet a romániai zsidók érdekében tett intervenciójával kapcsolatosan Luigi Luzatti olasz miniszterelnökhöz intézett Bratianu Ionel. Az alábbiakban alkalmunk van teljes terjedelmében közölni az olasz zsidó miniszterelnöknek Bratianu Ionelhez írott válaszlevelét.

Elnök ur és drága barátom! Hosszas hallgatásom annak a belső konfliktusnak eredménye, amelyet az Ön levele váltott ki lelkemben. Ön szembe állította a vallási szabadság védelmezőjét a latin politikussal, aki csodálattal és barátsággal adózik Romániának. Meg kell val- lanom, hogy ez a konfliktus még mindig nem szűnt meg és azt várja, hogy Ön küszöbölje ki egy olyan elhatározás révén, amely szimbolikus volna e rendkívüli eseményektől terhes korban és az igazi nyeg- ság fényét kölcsönöznék az ön nemzetének. Nem akarom nyugtalanítani az ön hazá- ját, amelyben ugyanaz a szív ver, amit bennem. De meg akarom menteni egy rossztól, közre akarok működni abban, hogy hazája az igazságtevés és jóvátétel szóbanforgó aktusával megnevesedjék.

Tudom, érzem, hogy azon a napon, ami- kor ön a civilizált világ előtt proklamálni fogja a zsidók teljes emancipálását, akik ezáltal jogszerinti románokká válnak, míg ma csak szivükket lehetnek azok, — az Ön országa utóbbi politikai sikereihez és dicsőségéhez az erkölcsi nagyság fényét fogja hozzáadni. És ez az egyetlen dolog, amely a népek eszmei földrajzában nap- fényes helyet biztosít a nemzetekhez.

Hibáitól eltekintve, Franciaország az 1789-es halhatatlan eszmék révén őrizte meg mind a mai napig kétségtelen felsőbb- ségét. A történelem bizonyítja, hogy az el- nyomottak panaszaival élvehetetlenek és a végső győzelem az övék. Már pedig, drá- ga elnököm, én nem törtetőt látok Önben, hanem olyan embert, aki jogosan aspirál tartós dicsőségre, oly dicsőségre, amely halhatatlanná tette egy Cavour, vagy egy Glandstone nevét, hogy ne hozzak példá- kat régebben mult időkben.

Midőn 1848-ban a mi nagy miniszterünk Cavour, a piemonti zsidók és protestánsok védelmére kelt, kérve, hogy módosítsuk alkotmányunk első szakaszát és midőn más kiváló emberek támogatásával győ- zelmet aratott, egyuttal megteremtette sa- ját hazája felszabadulásának biztosítékait is. Mert a felszabadítást a léleknek vallási előítéletektől való emancipálásával kezdte, amelyek a leggyűlöletesebbek és a legne- hezebben irthatók ki.

Gladstone is ugyanezt a magasabbren- diiséget képviselte, midőn 1896-ban a pro- testánsok ligájának titkokozása ellenére, amely Angliában a hivatalos egyházi ön- zést képviselte, — emancipálta az ir kato- likusokat.

Ön, Bratianu ur, elődjei fölé emelked- tik akkor, midőn megkönnyíti a zsidók emancipálását. Eképpen mentesíti önma- gát annak szomorú szükségességétől, hogy ostoba és vad közhelyeket ismételjen, me- lyeknek ürügye alatt a századok folya- mán igyekeztek a legkegyetlenebb üldözé- seket igazolni. Ez az igazolás pedig a min- den értelemnélküli megállapításra szorít- kozott: „Faji és nem vallási kérdés ez.” A történelem bebizonyította, hogy az ül- dözöttek izolálódnak. Felszabadulásuk után azonban beolvadnak a környező nem- zetekbe és minden becsvágyukkal igyekez-

nek bebizonyítani szeretetüket hazájuk iránt, amely eddig nem fogadta be őket.

Büszkén állithatom Önnek, hogy Franciaország, Olaszország, Anglia, Amerika, Svájc, stb. legjobb polgárai ma a zsidók, akik összetörve egy faji szolidaritás vádját, boldogan azonosítják magukat az országokkal, amelyek magukhoz ölelték őket.

Es most engedje meg, hogy néhány politikai természetű megjegyzést tegyek.

Ön mint a liberális párt eminens elnöke, magára akarja vállalni országát, a világ és a történelem előtt a felelősséget azért, hogy elfojtotta a Balkán háboru nyomán a zsidók javára történt csodálatos igazságszolgáltatási megnyilatkozását a román léleknek, amelyet megindított a zsidók hazafiságának nagyszerű elánja?

Az előző kormány e lelkes tömeghangulat láttára beígért bizonyos koncessziókat, amelyeket Ön a liberális párt és Románia becsülete érdekében nem utasíthat vissza és nem is csökkenthet. Visszautasítás esetén pedig kérheti-e Ön azt, hogy mi hallgassunk?

Mi, a vallási szabadság védői, várhatnánk egy ideig, bízva az Ön liberáliszmusában. Ha azonban ez a bizalom megsemmisülne, úgy kötelességünk volna védelmére kelnünk az elnyomottaknak és kitagadottaknak, mert olyan romániai idegenekről van szó, akik védelem és támogatás nélkül állanak. Eppen az Ön egyik illusztris minisztere: Tache Ionescu volt kénytelen a velem folytatott sajtópolemiában elismerni, hogy a romániai zsidókérdés ha nem is a nemzetközi jog, de mindenesetre a nemzetközi érzelmek kérdése.

Nos, Clemenceau, Visconti, Roosevelt, én és megannyian mások büszkén képviseljük ezeket a nemzetközi érzelmeket. És én remélem: Ön nem fogja akarni próbára tenni ezeket a politikusokat és tudósokat, akik általam kérik Önt, hogy egyeztesse össze Románia iránti szeretetét a vallási szabadság ügye iránti odaadással.

Mi, az örök Róma igaz leszármazottjai, mi, a többi olaszok és románok, kell, hogy hallgassunk a nagy eszmékre s nem kell sohasem elfelejtenünk, hogy Róma a népek meghódítása során mindig tisztelte isteneiket és inkább ezen tisztelet, mint fegyverrel és a jog segítségével sikerült a birodalom erkölcsi egységét megteremtteni. Drága miniszterem, hallgatása, vagy egy újabb negatív válasz, a legnagyobb fájdalom volna, melyet Ön okozhat nekem. Mert én, aki készen vagyok életemet adni a vallási szabadság megvédéséért ép-ugy, mint hazám megvédéséért, nagy fájdalommal volnék eltelve, ha úgy tünne, mintha én Románia ellen harcolok akkor, midőn védem a vallási szabadság ügyét. „Ugy tünne, irom, mert megrendíthetetlen meggyőződése, hogy szeretetem újabb bizonyítékát nyújtom Romániának, midőn felhívom figyelmét arra, hogy életbevágó érdeklődésben áll tisztelni a vallási szabadságot a romániai zsidók emancipálása révén. Róma, 1914. április hó.

Luigi Luzatti.

A legkellősebb nyaralás és igazi áldás betegnek, tüdőknél a

maramureși

COSTIUI

sósfürdő

Elismert hatása van: közhíj, csúsz, vér-szegénység, női betegségek, kimerültség, idegesség eseteiben.

Gyönyörű fekvésű tó fürdőnek.

Allandóan napos homokstrand, kellemes kirándulóhelyek.

Elsőrangú zenekar

Ingyen vízum és vasuti kedvezmény

Olcsó árak!

Prospektust kívánatra küld az „ASTRA“ Sec. Cult. Sighetul-Maramures, Palatul Cultural.

A zsidóság legújabb világstatisztikája

Prága, július 21. Dr. Erwin Racowicz, az ismert statisztikus érdekes áttekintést közöl a németországi „Central-Verein“ lapjában, a „C. V. Zeitung“-ban a zsidók számszerű elosztásáról a világon. Rámutat Alfred Nossig, Arthur Ruppin zsidó szociológusok és más nemzetközi statisztikusok munkáira, amelyekből kiindulva 1800-tól kezdődőleg vázolja a számszerű fejlődés sorrendjét.

1800-ban kb. két és félmillió volt a zsidók száma a világon, akik kevés kivétellel Európában és a Földközi tenger medencéjének nemeurópai részeiben laktak.

A következő 50 esztendő az európai és amerikai lakosság gigantikus méretű növekedésének korszaka. Ezek azok az évek, amelyekben a szabadság fénye kezdett felragyogni a zsidók számára a gyarapodó kultúr-államokban. A 19. század közepe táján von Reder adatai szerint — aki 1859-ben a „Jüdische Volksblatt“-ban közölte statisztikáját — 3,250.000 volt a zsidók száma Európában. Európán kívül ebben az időben ugyancsak megnőtt a zsidók száma. A Földközi tenger medencéjének nemeurópai részeiben 5—600 ezer lehetett a zsidó lakosság száma, míg Amerikában kb. 50.000 zsidó telepedett le 1850 körül. Így 1850 táján kb. 4—4½ millió zsidó élt a világon.

A gazdasági fellendüléssel, a zsidók egyenjogúsításainak fejlődésével és a csecsemőhalálozás csökkentése terén elért nagy higiéniai vívmányokkal fokozatosan növekedik a zsidók száma: 1880 körül már közel 6 millió, 1900-ban viszont négyszer annyi, mint száz esztendővel azelőtt volt. A századforduló táján közel 10 millió a zsidók száma. A huszadik század első negyede több, mint 50 százalékos további növekedést hoz a jelenkorig, amikor 16,25 millió zsidó él az egész földön.

Főleg, három földrajzi centrum van, ahol a zsidó élet lüktet: Kelet-Európa, Észak-Amerika és a Földközi tenger medencéje. Egyedül Kelet-Európában 7½ millió zsidó él, az Egyesült Államokban 4 és félmillió, míg a Földközi tenger medencéjének államaiban 1 és egyharmadmillió. Ezen három nagy centrumon kívül 3 millió zsidó él messze szétszórvva, kis töredékekben.

Az alábbi táblázat a zsidóság szétszórását mutatja a földön 1936. év közepén:

EUROPA:	
Németország	400.000
Litvánia	177.500
Esztorország	4.500
Lettország	97.000
Danzig szabadállam	10.000
Memel-vidék	2.300
Dánia	7.100
Svédország	7.200
Norvégia	1.400
Finnország	1.750
Magyarország	440.000
Csehszlovákia	380.000
Bulgária	49.000
Görögország	98.000
Jugoszlávia	70.000
Ausztria	189.000
Olaszország	52.000
Franciaország	230.000
Spanyolország	8.200
Portugália	2.600
Angol Gibraltár	1.150
Románia	1.050.000
Lengyelország	3.150.000
Európai Oroszország	2.710.000
Svájc	17.800
Belgium	63.000
Luxemburg	2.500
Hollandia	115.000
Nagybritannia	340.000
Irország	4.000
Európa	9.736.000

AFRIKA:	
Egíptom	64.000
Tripolis (olasz)	16.100
Cyrenaica (olasz)	5.000
Tunis (francia)	65.000
Algír (francia)	98.000
Marocco (francia)	119.500
Marocco (spanyol)	15.500
Tanger	15.300
Abesszinia	80.000
Erythraea (olasz)	200
Kenya (angol)	100
Uganda (angol)	50
Kongo (belga)	200
Angola (portugál)	150
Középfrika többi részei	900
Délafrikai Unió	80.000
Afrika	560.000

AMERIKA:	
U. S. A.	4.500.000
Kanada	160.000
Mexico	6.000
Salvador	750
Honduras	250
Costarica	350
Panama	850
Cuba	8.200
Jamaica (angol)	1.300
Haiti	200
Porto Rico (USA)	200
Más nyugatamerikai országok	300
Argentína	275.000
Brazília	50.000
Chile	4.300
Paraguay	1.100
Uruguay	17.500
Venezuela	1.000
Peru	900
Columbia	500
Ecuador	100

Bolivia	300
Guyana (angol)	1.900
Amerika	5.031.000
ASZIA	
Palesztina	395.000
Syria	25.000
Irak	90.000
Saudi-Arabia és Jemen	28.000
Ázsiai Oroszország	240.000
Ázsiai Törökország	31.000
Perzsia-Iran	55.000
Afganisztán	10.000
Kína és Japán	15.000
Mandzsúria	22.000
Brit-India	24.200
Más ázsiai országok	800
Ázsia	936.000
AUSZTRÁLIA ÉS A DÉLITENGER VIDÉKE	
Ausztráliai államszövetség	25.000
Neuseeland	2.900
Havai (Fidschi-sziget) (USA)	100
Ausztrália és a Délitenger	28.000
A földkerekség	16.291.000
A Romániáról szóló szám valószínűleg igen magas, míg az abessziniai és argentinai igen alacsony.	

„CRÈME VEGETALE VITAMINISÉE
Dr. BERNER“
 a legjobb arcápoló creme. Garantáltan higany- és gyógyszermentes.
„Savon vegetale Dr. Berner“
 a legfinomabb neutrális arcápoló szappan
 Használja ezen készítményeket, arca üde, bársonyos és fiatalos lesz!
 Crème bevezetési ára Lei 60. — Szappan bevezetési ára Lei 16.
 Minden gyógyszerárban, drogueriarban és illatszerárban kaphatók.
 Megrendelhető a romániai vezérképviselőt: „Agentia Bellissima“ Targu-Mures utján is.

Schacht gazdasági politikája végső összeomlással fenyegeti a németországi zsidókat

75 százalékos veszteséggel menekítik külföldre tőkéiket a zsidó kapitalisták

Berlin, július 21. Dr. Schacht birodalmi gazdasági miniszter új instrukciókat adott a birodalmi gazdasági kamaráknak. A Zsidó Távirati Iroda tudósítójának sikerült némi betekintést nyernie ezekben az instrukciókban, amelyekből új gazdasági politika kontúrjai bontakoznak ki. Ez a politika arra alkalmas, hogy azon zsidóknak a működési lehetőségeit is megbénítsa, akik ma még aktív szerepet játszanak a gazdasági életben.

Dr. Schacht miniszter instrukciói szerint az „egész gazdasági élet az állam teljes ellenőrzése alá helyezendő“. Minden ipari vagy kereskedelmi vállalat, a detail üzletek is a birodalmi gazdasági kamarák által megszervezendő „totális“ gazdasági apparátus alkotó részeivé kell, hogy legyenek.

Félt, hogy a zsidók beilleszkedését ezen apparátusba lehetetlenné fogják tenni, mint ahogy ez a professzionális szervezeteknél történt. Ezáltal viszont a zsidók teljesen izolálódnának Németország gazdasági életében. Ez azt is jelentené, hogy már a jövő évben nem fogják megújítani a zsidók kereskedelmi engedélyeit, kivéve, ha tisztán zsidó gazdasági szektorban dolgoznak.

Schacht új gazdasági politikája valószínűleg pánikot idézett elő a zsidó gazdasági körökben. Attól tartva, hogy az olimpiász

után az eddiginél is súlyosabban fogják megnehezíteni a tőke kivitt Németországból, a zsidó tőkések igyekeznek a Birodalmi Bank útján transzferálni tőkéiket, amit azonban csak 75 százalékos veszteséggel eszközölhetnek. Bankkörökben azt állítják, hogy csak az elmúlt héten ezen az úton nem kevesebb, mint ötmillió márka értékű zsidó tőkét transzferáltak a külföldre.

Sir Andrei Macfadden-nel az élén egy angol csoport megvásárolta a Schocken konzern részvényeinek jelentős részét, mely konzern tudvalevőleg Közép-Németország mintegy 19 nagyáruházát foglalja magában. A fő részvényes tudvalevőleg Zalmann Schocken, a jeruzsálemi héber egyetem kincstárnoka és a héber kultúra nagy mecenása, aki eddig szerint Jeruzsálemben lakik, de továbbra is társtulajdonosa marad a konzernnek.

Lisztellenőrző könyv

Pékek, lisztkereskedők és malmosoknak, mely e hó 25-ig felfektetendő, beszerezhető hitelesítve

BOROS papirkereskedésben

Egyéni nyaralások Constantán

a Fekete tenger gyöngyén, Constantán, a világhírű mamaiai strandon egyéni nyaralási alköket szerveztünk be. Lakás: A kitűnő Palace szállodában. Kettő kétágyas szép balkonos szobában. A szobák általában a tengerre nyílnak. Folyóvíz. Liftszállat. — Étkezés: A Transsylvania étteremben. Kitűnő konyha. Naponta háromszori étkezés étlap szerint. Különleges igények is kielégíthetők (diétás étrend). Teljes ellátás, kurtaxa, kiszolgálási díjak 15 napra most a főszezónban

csak 3450 lej

Vasuton féláru jegy. Kitűnő vasuti összeköttetés. — A részvételi díjak utazási osztályunknál az indulás előtt 5 nappal lefizethetők. Részletesebb felvilágosítást utazási osztályunk nyújt.

Hog...
 Tel...
 Prága,
 len harcol
 ciót rende
 kére, ak
 genfi közs
 felrzza a
 szocialista
 Az emlé
 Hahn mon
 mak az éle
 lét, amely
 előtt irt.
 író néhány
 az írások,
 nyugodt n
 nom önró
 tul szolgál
 ket a ném
 náciellenes
 jesztettek,
 embeli n
 volna. Elő
 állítottás
 csak követ
 hogy más
 új impulz
 lomnak. E
 ban tőkere
 volt. Így b
 egyetlen é
 kezik, az é
 Dr. Arnd
 gai zsidók
 hassanak o
 tettének vi
 és maradj
 tását és S
 mert hisze
 ténelembé.
 Hogy ill
 ki Genfben
 felolvasta
 lyeket a g
 Stefan Lux
 Róbert U
 tált ujságin
 beszédében
 hogy Stefa
 egyensúlyb
 hatásának
 dett.
 — Siroc
 ta Dell —
 fogunk sen
 szemben.
 M. Léwy
 ég elnöke
 — Stefa
 meg a sir
 séggel nyit
 vesednek é
 a vigaszuk
 ságot nyer
 dozatod ne
 hogy az en
 a felekezet
 jenek. Iste
 vagy az ő
 a te tiszta
 adtál, az e
 zata a tür
 M. S. Po
 Stefan Lu
 sült volt, a
 — Stefa
 kal és éret
 lált. Egy
 ta, látta, k
 szik tönkr
 hitsorsosai
 te magána
 Amikor
 sítók é

Hogyan halt meg Stefan Lux az öngyilkos zsidó fotóriporter?

Teljes szellemi tisztultságban és lelki egyensúlyban végzett az életével Stefan Lux. Emlékünnepély Prágában

Prága, július 21. Az antiszemitizmus ellen harcoló liga nagyszabású manifesztációt rendezett Prágában Stefan Lux emlékére, aki tudvaleg a Népszövetség genfi közgyűlésén áldozta fel életét, hogy felrzza a világ lelkiismeretét a nemzeti szocialista rezsim borzalmai ellen.

Miért választotta a halált Stefan Lux

Az emlékünnepély keretében dr. Arnold Hahn mondotta el barátjának, Stefan Luxnak az életrajzát és felolvasta egyik levelét, amelyet közvetlenül öngyilkossága előtt írt. Felolvasta továbbá az öngyilkos író néhány költeményét és jegyzetét. Ezek az írások, azoknak stílusa, amelyekben nyugodt méltóság, filozófiai fölény és finom önirónia vonul végig, kemény cáfolatul szolgál azokra a hirdásokra, amelyek a német távirati iroda és más náci és náciellenes, sőt bizonyos zsidó körök is terjesztettek, nevezetesen, hogy Stefan Lux embebeli megzavarodottságban cselekedett volna. Előkelő, áldozatkész és hősiességű volt. Előkelő, áldozatkész és hősiességű volt. Előkelő, áldozatkész és hősiességű volt. Előkelő, áldozatkész és hősiességű volt.

Dr. Arnold Hahn ezután apellált a prágai zsidókhoz és a zsidókhöz általában hasanak oda, hogy Stefan Lux áldozatos tettének visszhangja minél erősebb legyen és maradjon, hogy megtegye a maga hatását és Stefan Lux, mint zsidó hős — mert hiszen az volt — vonuljon be a történelembe.

Hogy illusztrálja, milyen hatást váltott ki Genfben Stefan Lux tette, dr. Hahn felolvasta azokat a gyászbeszédet, amelyeket a genfi zsidó temetőben tartottak Stefan Lux sirjánál.

Róbert Dell, a Népszövetségnél akreditált újságírók szövetségének elnöke gyászbeszédében nyomatékosan hangsúlyozta, hogy Stefan Lux teljes lelki és szellemi egyensúlyban volt és hidegvérrel és a tett hatásának pontos mérlegelésével cselekedett.

— Sirod előtt, Stefan Lux — mondta Dell — biztosíthatunk, hogy sohasem fogunk semlegesek maradni a gasszággal szemben.

M. Léwy Wallisch, a genfi zsidó hitközség elnöke a következőket mondotta:

— Stefan Lux, mély hódolattal hajlok meg a sir előtt, amelyet stoikus őszinteséggel nyitottál meg. Kívánom, hogy hitvesednek és gyermekeidnek meglegyen az a vigaszuk, hogy a közel jövőben bizonyos nyertjen, hogy a te lemondásod és áldozatod nem volt hiábavaló. Kívánom, hogy az emberek emberiesek legyenek és a felekezeti és faji üldöztetések megszűnjenek. Isten veled, Stefan Lux, aki méltó vagy az ősi hősökhöz. Már is felemelkedik a te tiszta emléked, amelyet te életednek adtál, az egység ideáljáért, te nemes áldozata a türelmetlenségnek!

M. S. Poljakov, Genf főrabijja, aki mint Stefan Lux, frontharcos és háborus sebesült volt, a következőket mondotta:

„Mint jó zsidó akarok meghalni!”

— Stefan Lux jól megfontolt szándékkal és érett mérlegeléssel választotta a halált. Egy országban, melyért vérént ontotta, látta, hogyan fosztogatják, hogyan teszik tönkre és ítélik lassu halálra az ő hitsorsosait. És a zsidó Stefan Lux feltevéte magának a kérdést:

Amikor mi hazánkat védünk, a gránátok és golyók nem tettek különbséget katolikusok, protestánsok és a zsidók között. Miért hallgat most a civilizált világ?

seget katolikusok, protestánsok és a zsidók között. Miért hallgat most a civilizált világ?

És mint egy katona, aki utolsó raportot tesz, és trombita-harsonát fúj, hogy a szunyadó embereket felébressze, a zsidó Stefan Lux, a volt frontharcos, aki önkéntes volt a világháborúban és aki még a háborúból maradt golyót hordozott a mellében, teljes meggondoltságban és hidegvérrel elhatározta, hogy saját kezével áldozza fel életét, hogy ezzel a Népszövetség lelkiismeretéhez szóljon, amely elveszni hagyja a gyengék szavát.

— Mi zsidók, akiknek vallása tiltja, hogy kiontsuk véruinket, megértjük és csodáljuk őt. Szimbolikus gesztus ez, mely telve van nagysággal és nemességgel. Amikor a kórházban meglátogattam, ahol haldoklott, fölényes világsággal és nyugalommal mondotta: „Tudom, hogy most már csak néhány pillanatig élek. Segítsen meghalni! Mint jó zsidó akarok meghalni!”

Beleszaladt a személyvonat egy kiránduló társaságba: 12 ember szörnyethalt

BUCURESTI, július 21. A basarabiai Secureni község állomásán ma éjjel egy személyvonat beleszaladt egy száztagnú kiránduló társaságba, amely a Vatra-Dornei felé tartó vonatra várt. A vonat 12 embert halálra gázolt, 18 sulyosan, 12 könnyebben megsebesült. A szerencsétlenséget az okozta, hogy az állomás nem volt kellően kivilágítva. Több letartóztatást eszközöltek.

Lezajlott a XX. század egyik legnagyobb pénzügyi regénye

Az inflációs idők hírheht bécsi bankárjainak útja a mérhetetlen gazdagságtól a börtönig. Bosel letartóztatásának kulisszatitkai

Bécs, július hó

Az inflációs idők hírheht bankárjának, Bosel Zsigmondnak letartóztatása gazdasági és pénzügyi körökben nagy feltűnést keltett annál is inkább, mert a hivatalos jelentés szűkszavuan csak annyit mondott, hogy „nincs szó semmiféle aktuális büncselekményről”. A hivatalos közlésen túl, amely csupán „régébbi időkbeli eredő csalárd bukás büncselekményét” említi és kiemeli, hogy a „letartóztatás beható kihallgatás után történt”, az osztrák közvélemény most csak találgatásokra van utalva, mert hivatalos helyről semmi felvilágosítást nem adnak.

Beavatott pénzügyi és gazdasági körökből, amelyek tisztában vannak Bosel Zsigmond ügyének hátterével és az előzményekkel, kiszivárgott hírek szerint a letartóztatások mögött nagyszabású pénzügyi műveletek rejtőzködnek, amelyeket Bosel Zsigmond az inflációs időszakban és az utána következő években hajtott végre, amikor még pénzügyi hatalmának tetőfokán állott. Ezek a tranzakciók híre szerint sulyosan károsították az osztrák postatakarékpénztárt, amelynek Bosel Zsigmond összeomlása után egyik legnagyobb adósa lett. Egyáltalán senki sem tartozott nagyobb összeggel az államnak, illetőleg az állam egyik intézményének, mint ő.

Ebben az időben Bosel Zsigmond kénytelen volt egész vagyonát, készpénzét, részvénytömegeit és nagyértékű ingatlanait mozgósítani, ami akkor azzal a következménnyel járt, hogy a bécsi tőzsde is meggingott belé. Letartóztatásával most el-

És megmondotta nekem héber nevét: „Smuel Mose ben Avrohom”. „Ha már halott leszek, a zsidóknál temessen el, hitestvéreim mellett, akiket annyira szerettem, akikért annyit szenvedtem és akikért életemet adtam.”

— Elmondottam a héber halotti imát — folytatta a rabbi — és

két kezünk, a volt frontharcosok kezei, összekulcsolódtak és az ő keze által, amely már kihűlt, bizonyos fluidum keringését érebttem.

Ez a fluidum, testvéreim, az igazságosság érzete, melyet minden ember magában hord s amelyet terjesztenie kell maga körül és közvetítenie azokhoz, akik utána maradnak. Ez a mi lelkiünk, ez a mi lelkiismeretünk. Semmilyen anyagi erő nem tudja ezt megsemmisíteni, isten adta ezt nekünk.

Majd a megjelentekhez fordulva, így fejezte be gyászbeszédét a genfi főrabbi:

— Egy özvegyet és egy árva gyermeket látnak önként, akik méltósággal állanak annak koporsójánál, aki támaszuk volt. Ártatlan áldozatai az igazságnak. És kérnek valamit: nem maguknak, hanem a sok elnyomottak. Miért várnak, uraim? Mi zsidók vagyunk és önként keresztények. De nem-e ugyanaz a lelkiünk? Nem-e ugyanannak az istennek vagyunk gyermekei? Önök mind el tudnák tüntetni mindezen gasszágokat. Isten, az önként lelkiismerete parancsolja ezt. Önöknek nincs joguk hallgatni!

A technika csodája! A technika csodája! Kérje mindenütt az utolsó slágert

ENERGIE
borotvapengét

A pengén piros szalaggal. Belső boríték aranyban, „Energie” cégnyomattal. A külső boríték lilaszínű.

gyona elszórt és most bekövetkezett a végső bukás.

Bosel Zsigmond, aki 30 éves korában Ausztria egyik leggazdagabb pénzügyi nagysága volt, egymásután elszenvedte a lefoglalást és a végrehajtás minden gyötrelmét. Miután megalapította bécsi bankházát, amely az ő nevét viselte, részvénytömegek felvásárlása után sikerült a bécsi Uniobank részvénytöbbségét kezébe kerítenie, amelynek elnöke lett. Így azután nem volt nehéz Ausztria második legnagyobb kenyérgyárának, a Hammer-kenyérgyárnak részvénytöbbségét felvásárolnia, ugyanezt tette a Veith-magnezitművekkel, majd a Laura kahóval és a Königshüttelel. Ez a mesés gasszág úgy összeomlott, mint a kártyavár.

A parlamenti vizsgálóbizottság előtt kiderült, hogy Bosel vakmerő pénzügyi műveletei csak azáltal sikerülhettek, hogy az osztrák postatakarékpénztár korlátlan hitelt nyújtott neki, még pedig három év leforgása alatt 163.700.000 sillinget, amelyből 110 millió végleg elveszett a postatakarékpénztár számára. Mikor a parlamenti vizsgálóbizottság ezt az ügyet firtatta és Bosel Zsigmondot kihallgatta, a bukófélben levő pénzügyi hatalmasság büszkén hivatkozott rá, hogy egyidőben évi 7 millió silling adót fizetett, most pedig kol-dus.

A postatakarékpénztárral végrehajtott gyanus pénzügyi műveletekben tudvaleg a sötét szerepet játszott Ahner akkori pénzügyminiszter, aki a büntető eljárás elől Havannába menekült. Tulajdonképpen itt kezdődött Bosel Zsigmond hanyatlása. Azóta visszavonultan élt, a nyilvánosság alig hallott róla. A postatakarékpénztárral bírósági egyeséget kötött, kötelezte magát adósságának részletekben való törlesztésére, de már az első esedékességnek nem tett eleget, csak prolongálta váltót azzal, hogy ingatlan vagyonát még nem sikerült pénzre tenni. El tudta hitetni az illetékes tényezőkkel, hogy új üzleti révén nagy haszonra számíthat s az az összeg busásan elegendő ahhoz, hogy a postatakarékpénztár követelését kiegyenlítsse. Meggyanusították Boselt, hogy újabban szerzett milliót külföldre mentette ki, főleg Svájcba csempészte.

Ez természetesen tudomására jutott a gazdasági rendőrségnek, amely megokoltan látta a csalárd bukás gyanúját és intézkedett Bosel letartóztatása iránt. Vele együtt vizsgálói fogságba került fivére, Alfréd, főkönyvvezetője, cégvezetője és barátja, egy Schwartz nevű nő, akitől két gyermeke van. A Gloriette utcában levő, fényesen berendezett villában, amelynek kincseiről csodákat beszélnek, még két barátja volt Boselnek. Ez a villa tőzomszédságában van a schönbrunni egykori királyi kastélynak.

Legújabb jelentések szerint a Bosel-ügyben a vizsgálat arra is kiterjed, vajjon az osztrák postatakarékpénztár tényezői között nincsenek-e olyanok, akik felelősek azért, hogy Bosel Zsigmond óriási hiteleket tudott szerezni az alapszabályok megkerülésével.

Az is kitűnő, hogy a kormány egyik legutóbbi minisztertanácsán foglalkozott a Bosel-afférral. A jelentés, amelyet akkor a minisztertanács elé terjesztettek, megnyugtató volt abban a tekintetben, hogy a postatakarékpénztár vezetését nem terheli büns mulasztás vádjá, de 15 funkcionárius ellen tovább folyik a vizsgálat, ezeket azonban nem tartóztatták le, csak meghagyták nekik, hogy bármely pillanatban álljanak készen újabb kihallgatásra.

Stuhl Nuchem hazaérkezett Oroszországból...

*

Odonheim találkozott vele először. Akkor toppantam be H. S.-ékhez, amikor éppen az utlevélét mutatta meg a háziaknak. En is megtekintettem. A varsói román konzulátus által 1935 májusban kiállított szabályszerű utlevél volt, a moszkvai román követség igazolásával, mely szerint Nuchem Stuhl, aki a maramuresi Rona de Suson született, visszatérhet hazájába. Két hónapra rá, augusztus 5-én lépte át az orosz-román határt Tighinánál... és azóta abból él, hogy oroszországi élményeiről mesél.

Ki ne volna kíváncsi egy olyan ember elbeszélésére, aki olyan országból jön, amelyről már olyan sok rosszat és olyan sok jót hallottunk?

Papirt, ceruzát rántok elő és jegyzem ennek a tagbaszakadt, ravasz tekintetű, magabiztos embernek a szavait, aki tudja, hogy mindannyiunkat érdekel az ottani világ.

Sablonos mesével kezd. 1915-ben orosz fogásba esett. A kazáni gyűjtőtáborba szállították. Onnan Asztrachánba, ahol egy évig élt. Heringet fogott és parasztmunkát végzett mindaddig, amíg — kérésére — Kém ki-kötővárosba Leningrád—Mormon vasutvonal építéséhez nem teszik át. Ott sem bírja ki sokáig. Kült a cinga nevé száj- és fogbetegség, a Fekete tenger partján elterülő Socsirába megy, ahol szintén a vasutvonal építésénél kap munkát. Közben kitör a Kerevsky-féle forradalom, Trópusi lázba esik. Melkopa kerül a kórházba. Amikor meggyógyul, Melkopaiban marad egész addig, amíg nem sikerül hazajönnie.

— No beszéljen valamit az ottani állapotokról — akasztjuk meg a beszélőben.

— Az ur talán detektív, hogy kérdezget és jegyez, mert akkor inkább nem mondom semmit.

— A dehogy, csak újságíró.
— No akkor jó, akkor szívesen beszéllek. Hát tudja ugy volt, hogy 1920-tól 1922-ig jegyrendszer volt Oroszországban. Ez nem vált be, mert magánvállalatok nem voltak, az állam csak jeggyel fizetett és az embereknek sokszor több napon keresztül kellett az elosztóhelyeken állani, amíg végre megkaphatták, amiért jöttek. 1922-ben aztán nagy és jó változás állt be. Jött a NEP (Novo Economickij Politikoj), magyarul: Új gazdasági politika. Megengedték a szabadkereskedelmet, a magángazdasági élet felvirágozott.

— Maga mivel foglalkozott?

— En? Nagyon jól éltém. Kereskedtem. De nem sokáig. 1929-ben, miután már Stalin Trockijt és híveit elintézte, súlyos adókat vetettek ki a magánkereskedeleme és minden magántulajdonra. Az adót fizetni nem tudó kereskedőknek minden vagyonát elkobozták. Így szüntette meg Stalin a magántulajdont. Jaj volt annak, aki akár igazában, akár hamisan megbukott, az bizony Szibériába került. Aztán felállították a központi áruházakat, ahol állandó családok és sikkasztások voltak. Majd megteremtették a kolhozokat. Ujra bevezették a jegyrendszert. Létrehozták a Piatelikát (Ötéves terv), mely megbukott...

— Mások, akik jártak Oroszországba, azt állítják, hogy sikerült.

— Dehogy sikerült kérem! — feleli méltatlankodva. — A földelosztás sem vált be, mert nem dolgozták meg a kapott földeket. A parasztnak nem akarták beszállítani a termést. Állandó harcok voltak emiatt és most is vannak. 1933-ban éhínség volt Kaukázusiában, amelyet az állam csinált, mert a parasztnak nem akartak belépni a kolhozokba. Egymillió ember halt meg akkor. Behozták az egyenlő munkabért. Ez sem sikerült... 1935-ben már bevezették a „normát”, mindenki annyit kapott, amennyit dolgozott. Ma már vásárolhat az ember annyit, amennyit akar. Azonban a kenyér most is rossz, korpával kevert. Áru nincsen elég. Mindent exportálnak, hogy megtéveszték a külvilágot: az ötéves terv sikerült.

— Maga mit csinált, amikor megszüntették a magánkereskedelmet? — tesszük fel a kérdést.

Sokáig haboz, majd elmondja, hogy a szállításknál kapott megbízást, majd egy gyárban is dolgozott.

— Meséljen valamit a gyári életről.

— Minden gyárban van egy titkos szoba. Oda tilos a belépés. A GPU egyik megbízottja tartózkodik ott. Új munkás addig fel nem vehető, amik a GPU emberének be nem jelentik. A munkások között kémhálózat működik. Ha valaki nincs megelégedve, vagy kértelműleg nyilatkozik, felhívják a titkos szobába és sorsa el van intézve. Ha valaki akar menni a régi helyéről, szintén felhív-

ják oda és meg kell okolnia távozását. Aki két napig nem megy munkába és nem tudja kellőképpen igazolni, kirugják és egy könyvbe bejegyzik, hogy szabotálta a munkát. Hat hónapig nem kap semmiféle munkát és azután is csak egy alacsonyabbrendű elhelyezkedést nyerhet.

— A fizetés nagyon csekély, mert nagyon sokféle levonás van: újságokra, forradalmi alapra, stb. ...

— A munka időtartama?

— Nyolc óra. Azonban a munka után sem szabad az ember, mert munka után mindig van valami gyűlés, ahol politikai vagy gyári problémákat tárgyalnak le. Minden hatodik nap munkaszünet és pedig a hónap 6, 12, 18, 24 és 30-ik napja. De akkor sem szabad a munkás, mert akkor kalákába kell dolgozni mennie a gyár valamelyik földjére.

— Az év mely napjait szokták megünnepelni? — kérdjük.

— Május 1-ét, november 7-ét, a szovjet megalapításának napját, január 22-ét, Lenin elhalálozásának évfordulóját és a cári önkényuralom alatt agyonlőtt munkások emléknapját.

Feladjuk neki az utolsó kérdést:

— Miért nem tetszenek magának az ottani állapotok?

— Mert mindenkinek dolgozni kell — szólja el magát, majd gyorsan kijavítja —, azaz az ember nem mehet oda, ahova ő szeretne menni dolgozni...

— Most hová megy?

— Most kérem Bucurestibe. Vár rám ott egy kis örökség. Ehhez volna szükségem egy kis utiköltségre. Talán munkát is kapok.

— Hát tudja mit — ajánlja a ház ura —, maradjon nálam a fatelepemen, ott kap munkát és mi majd elintézzük az örökségi ügyét is. Jó?

— Éccsz kenn er gébn, aber geld nist — felelte dühösen és elrohant.

Most újra találkozom vele itt Clujon. Nem ismert meg. Megkérdeztem, hogy hová megy?

— Pestre — feleli —, egy nagynénim halt ott meg és vár rám egy kis örökség. Most gyűjtöm össze az utiköltséget...

Azt hiszem még nagyon sokszor fogunk találkozni vele az ország különböző részein. Mert megélni mégis csak kell valahogy.

Kertész Dénes

KÖZGAZDASÁG

Teljes fejetlenség külkereskedelmi téren

Ismeretes, hogy a második negyedévi importkvóták kiosztása körül oly zavar uralkodott, az importáló cégek kontingenseit annyira lecsökkentették, hogy az érdekelte kereskedelmi és iparvállalatok a legnagyobb nehézségekkel küzdöttek. A kormány akkor azt az ígéretét hangoztatta, hogy a harmadik negyedévi kvóták kiosztása már július 15-én kezdetét veszi és mivel ezt a negyedévet nem terheli a megelőző negyedévben kiadott szuperkvóták előlege, a harmadik negyedévben az importőrök ugyanazt a kontingentet kapják meg, mint amiben az első negyedév folyamán részesültek.

Ugy látszik, hogy ezek az ígérek keresői csalódást fognak okozni az érdekelte cégek körében. A kontingentálási legfőbb bizottság ugyanis ismételt miniszteri ígéret dacára nemcsak hogy nem kezdte meg július 15-én a harmadik negyedévi kvóták kiadását, de mind a mai napig még azt sem állapította meg, hogy mennyi az új negyedévi végleges

diszponibilitás, illetve, hogy milyen elvek és milyen arányszámok alapján fog történni a harmadik negyedévi kvóták elosztása.

Sok zavart okoz külkereskedelmi téren az az állandó ellentét, ami a kereskedelmi kormány és a Banca Nationala között fennáll. Így például a kormány gazdasági bizottsága elhatározta, hogy a clearing-egyezmények likvidálását a kompenzációs rezsim további kiépítésével fogja biztosítani. Erre az új orientációra a Banca Nationala azzal felelt, hogy garanciák letételét követeli minden olyan kompenzációs engedély aprobálása ellenében, amelyik A. listán kívüli termékeket exportál, illetve B. listán kívüli árukat importál.

Közben az importáló vállalatokra nehezedő terhek és kiadások is állandóan növekednek. Az iparügyi és pénzügyi miniszterek, a kontingentálási adminisztráció folyton fokozódó kiadásaira való hivatkozással, kettőről három, sőt 50.000 lejnél aluli tételeknél négy ezrelékre emelték fel a kontingentálási taxákat.

Rövid üzleti hírek

Huskonzervgyár r. t. elnevezéssel Timisoarán konzervgyár alakult az antwerpeni Pöls & Co. cég részvételével. Az új gyár építkezési munkálatai már igen előrehaladt

stádiumban vannak. A gyár kapacitása évi 300 vagon lesz. A gyár üzemét november hónapban fogja megkezdeni és termékeit főleg export utján, az Egyesült Államok, Anglia és Belgium területén akarja plasszirozni.

— **Marasesti vegygyár** újabb magnezium-szulfát, szuperfoszfát és füstölő savak gyár-

tását kezdi meg. A szükséges gépi berendezés importálására, a gyár már megkapta az engedélyt. — **A cementgyártás** emelkedésnek megfelelően a belföldi cementgyárak üzemeket racionalizálják és kibővítik. A Titan cementgyár 11 millió lejes, a brasovi Portland cementgyár pedig 17 millió lejes új befektetést eszközöl. Mindkét vállalat megkapta a szükséges gépi berendezés importjára az engedélyt. — **Eterna zóólámpagyár** Cluj, amely dr. Princ Andor egyéni cégeként működik, engedélyt kapott arra, hogy gépi berendezést importáljon, amely az izzólámpák gyártásához szükséges üvegszövek előállítását lehetővé teszi. — **A Zarojani és Lujani cukorgyárak** 13 és félmillió lej értékben új gépi berendezéseket rendeltek. A gépeket a csehszlovákiai Erste, Brüner Maschinfabrik szállítja a két gyárban. A gépek ellenértékét kompenzációs uton fizeti a két cukorgyár, melyek 400 vagon seprőt szállítanak Csehszlovákiába.

Csak bejegyzett mészárosoknak van joguk állományt vásárolni. A cluji kereskedelmi és iparkamara közlése szerint csak azoknak a mészárosoknak és vágóknak van joguk állományt vásárolni és eladni, akik cégeiket az iparkamara cégjegyzési osztályán bejegyeztették. Ezen bejegyzett cégek megbízottai csak akkor eszközölhetnek vásárlásokat, ha cégük meghatalmazása alapján a kamarától külön igazolványt szereztek.

Hivatalos közvetítők fognak működni a vásárok mellett. Az új vásártartási törvény értelmében minden vásár mellett hivatalos közvetítők fognak működni, kiket az illetékes kereskedelmi és iparkamara ajánlására a kereskedelmi minisztérium nevez ki. Ezeknek a közvetítőknek 1000 lej óvadékkal kell rendelkezniük. A bejegyzett cégek nem kérdigénybe vehetik ezeket a közvetítőknek a szolgáltatást.

A munkásbiztosító pénztár a bankokkal szemben is azzal a követeléssel lépett fel, hogy alkalmazottait után a szakmai előkészítési alap javára hetenként 2 lej fizessenek be. A Csatia most döntött ebben az ügyben és megállapította, hogy a betegsegélyző jogtalanul követeli a bankokon ezt az illetéket.

Erdőeladás. A ciucmezei Ghimesfaget község polgármesteri hivatala augusztus 28-ára áreljést hirdet 84 hektár erdőség 36959 fából álló faanyagának eladására. A becslés szerint az erdőség 27860 köbméter épületanyagot és 1794 köbméter tüzfát tartalmaz. Előzetes garancia 103.805 lej.

Jelentés a tüzfapiacról. A tüzfapiac forgalma változatlanul kisarányú. Erdőkölés teljesen ellanyhult. A nagyobb termelővállalatok a friss-termelésű tüzfia árát, aradi paritásában, a következőképpen állapították meg: I./a. bükkhasáb 3625—3725 lej, II. oszt. bükkhasáb 3425—3525 lej, selejtfa III. oszt. 3125—3225 lej, vastag bükkdorong 3325 lej, szárazfa 200 lejfel drágább. A Magyarország felé irányuló export majdnem teljesen szünetel. Az új román-magyar kereskedelmi egyezményben megállapított és havi részletekre elosztott kontingens leszállítása még meg sem kezdődhetett, mivel az árakra nézve a Sel és a Faforgalmi között még nem volt megegyezés létesíthető, vagy helyesebben a Faforgalmi oly minimális árakhoz ragaszkodik, hogy azok mellett az export nem fizeti ki magát. A kereskedelmi egyezmény megkötése után a magyar kormány oly szállítási és egyéb dokumentumok ellenőrzését vezette be, amelyek beszerzése az árucserforgalmat rendkívül megnehezíti.

— **Uj helyiségben a cluji cenzura hivatal.** A cluji cenzura hivatal közli, hogy július 22-ai kezdettel irodáit a Str. Cogalniceanu 4 alá helyezte át.

SOEBEN ERSCHIENEN!
PAUL POURTANT
DIE STADT ISRAELS
Der Roman vom Leben jüdischer Einwanderer aus Deutschland, die sich nur unter grossen Schwierigkeiten in Palästina seelisch einzuordnen vermögen.
Zu beziehen durch zum Preise
Verlag und Ganzl. ö. S. 6.90
Fiba-Buchhandlung Kart. ö. S. 4.60
WIEN, VI. Gumpendorferstrasse No. 10.

szép lakás boldogság
nézze meg
SZEKELY és PÉRETI
bútorgyár
állandó kiállítását
BUCURESTI TG-MŰVES
Tudja, hogy a
HUNGÁRSÁGI HÍRŐRŐS MEG-
ZOTTUNK ÉREDETI PÁRZA HÍRŐRŐS

SZERDA.
Meg
Egyform
a vádtan
Bucuresti,
Mihail Stele
mint azt teg
veződött az
vizsgálóbíró
fagyasztó ke
végezhett g
majd felvett
akik a gyilk
kosoknak a
tudtak hozzá
szólalni. Kil
ház két ápoló
elsőnek jelen
tése után St
tá a forgalm
távozását pr
hallgatták a
sofőrt és a
Trandafir és
akik utólag
azt vallották
gyilkosság n
zésére akart
tás azonban
ságyügyi palc
talos időnek
Stanescu
csátotta a le
sok ellen, m
ményezés és
ügyszésgnék
kosság címé
lyezi Ion Car
ca Stefan, P
Gavrila, Vla
Grigore Ion
vasgárda tag
csátották ki
lag jelentke
Georgescu d
Stanescu
történeti vég
megindította
sok ellen, a
kihallgatásn
lamennyien
hozták meg
zó határozat
tetésben ré
egyforma n
szógezeni, h
sa az itélet
tak meg, m
tudomására
A vizsgáló
délben egy
gett az ilfo
elő. A gyilk
bemondása
részt vettek
mert ennek a
tetlenül. Val
Stelescura é
megismételté
az áru." V
egyeztek az
tettek.
Stefan St
szédeben a
sítését kérte
vádoltak be
közöttük kül
zott, hogy a
törvényköny
lemébe, miu
sokkal széles
lottak elhat
sok állásfogl
elitáló volt
Marin védő
csináltak, lé
resszus részt
tának végre
kongresszus
alól való elt
igyekeztek k
es gyilkoss

Megerősítették a Stelescu gyilkosai ellen kiadott letartóztatási végzést

Egyforma büntetést kérnek maguk ellen a vádlott gárdisták. A védelem arra hivatkozott a vádtanács előtt, hogy nem gyilkosság, hanem magasabbrendű tett fölött kell ítékezni

Bucuresti, július 21. (Az Uj Kelet tud.) Mihail Stelescu meggyilkolása ügyében, mint azt tegnap röviden jelentettük, befejeződött az előzetes vizsgálat. *Stanescu* vizsgálóbíró ismételtén kihallgatta a vérfagyasztó kegyetlenségű és hidegvérrel véghezvitt gyilkosság összes tetteseit, majd felvette azoknak tanuvallomását, akik a gyilkosság előkészítéséről, a gyilkosoknak a kórházból való távozásáról tudtak hozzávetőleges felvilágosításokkal szolgálni. Kihallgatták a Brancoveanu kórház két ápolónőjét és egy tisztviselőt, akik elsőnek jelentek meg a gyilkosság elkövetése után Stelescu szobájában, kihallgatták a forgalmi rendőrt, aki a gyilkosok távozását próbálta megakadályozni, kihallgatták a gyilkosokat szállító két taxi sofőrjét és az igazságügyi palota portását. *Trandafir* és *Stefan Georgescu* gárdisták, akik utólag jelentkeztek az ügyészségen, azt vallották ugyanis, hogy ők is még a gyilkosság napján az ügyészség rendelkezésére akarták bocsátani magukat, a portás azonban nem engedte be őket az igazságügyi palotába, mondván, hogy a hivatalos időnek vége van.

A letartóztatási végzés

Stanescu vizsgálóbíró ezek után kibocsátotta a letartóztatási végzést a gyilkosok ellen, majd átküldte az aktákat véleményezés és megerősítés céljából az ilfovi ügyészségnek. A vizsgálóbírói végzés gyilkosság címén előzetes letartóztatásba helyezi *Ion Caratanone*, *Bazantan Josif*, *Curca Stefan*, *Pele Ion*, *Atanasiu Ion*, *Bogdan Gavrilă*, *Vlad Radu* diákokat és *State Grigore Ion* sofőrt, — valamennyien a vasgárda tagjai. Büntetésesség címén bocsátották ki a letartóztatási végzést az utólag jelentkezett *Ion Trandafir* és *Stefan Georgescu* diákok ellen.

Stanescu ügyész magáévá tette a letartóztatási végzésről szóló határozatot és megindította a bünvádi eljárást a gyilkosok ellen, akiket előzetesen újabb rövid kihallgatásnak vetett alá. A vádlottak valamennyien kijelentették, hogy együttesen hozták meg az áruló büntetésére vonatkozó határozatot és kéri, hogy azonos büntetésben részesüljenek, miután bűnük is egyforma nagy. Ismételtén le kívánták szögezni, hogy senkinek nem volt tudomása az ítéletről, amelyet ők maguk vitattak meg, mondtak ki, hoztak az elítélt tudomására és hajtottak végre.

A törvényszék megerősítette a letartóztatási végzést

A vizsgálóbíró letartóztatási végzése ma délután egy órakor került megerősítés végett az ilfovi törvényszék egyik tanácsa elé. A gyilkos gárdisták személyi adataik bementése után röviden elismerték, hogy részt vettek *Stelescu* meggyilkolásában, mert ennek árulása nem maradhatott büntetlenül. Valamennyien kilőtték golyóikat *Stelescu*ra és minden revolverlövés előtt megismételték a mondatot: „Így bűnhődik az áruló.” Vallomásaik általában meggyeztek azzal, amit a vizsgálóbíró előtt tettek.

A védők szerint nem közönséges gyilkosságról van szó

Stefan Stanescu ügyész rövid vádbeszédében a letartóztatási végzés megerősítését kérte, annál is inkább, minthogy a vádlottak beismerték tettüket. A védők és közöltük különösképen *Mota* arra hivatkozott, hogy a per nem szüntethető a büntető törvénykönyv paragrafusainak szűk szellemében, miután *Stelescu* meggyilkolásának sokkal szélesebb etikai háttere van. A vádlottak elhatározása az összes légiónáriusok állásfoglalásának következménye, mely elítélő volt *Stelescu*val szemben. *Vasile Marin* védő szerint az, amit a gyilkosok csináltak, lényegében a tg.-muresi kongresszus résztvevő négyezer diák határozatának végrehajtása volt. Miután ez a kongresszus mondtotta ki *Stelescu*nak lábál való eltételét. A többi védők is azt kérték, hogy kimutatni, hogy nem közönséges gyilkosságról van szó, hanem egy ma-

gasabbrendű tetről, amelyet magasabbrendű szempontok inspiráltak. A bíróság rövid tanácskozás után az összesek ellen kiadott végzést megerősítette.

A gyilkosság visszhangja a sajtóban

A fővárosi sajtó általában nem igen foglalkozik a gyilkosság körülményeivel és tartózkodik annak kommentálásától. A demokratikus lapokban is csak röviden és bágyadtan foglaltak állást a történetekkel szemben, egyedül a *Zorile* ütött meg erőteljesebb hangot, de ennek egyik cikkirója is rezignáltan állapította meg: nincs értelme annak, hogy néhány becsületet tollforgató nap-nap után hiábavaló módon vigye vásárra a bőrét, amikor a nagy és ugynevezett demokratikus politikai pártok, amelyeknek kötelessége lett volna megmozdulni a gyilkosságot inspiráló szellem ellen, apatikus közönnyel és nemtörődomséggel figyelik a történeteket. A patria a nemzeti parasztpárt cluji hivatalosa,

„Meddig még?” cím alatt a következőket írja:

„*Stelescu* szitává lötték a kórházba behatoló gyilkos vitézek golyói. A cavernabeli ember lendületével leadott baltaütések — miután a beteg *Stelescu* testébe valóságos golyózápor hatolt már — beszélnek arról a mentalitásról és érzésvilágról, amely a derék gyilkosokat irányítja. *Stelescu* áldozatául esett annak, hogy merészelt fellebbenteni a háromszínű fátyol egy sarkát, a csirkefogókról, akiknek soraiból rekrutálódtak *Duca* gyilkosai, az ő gyilkosai s talán más banditák is, akik pillanatban céllovó és baltagyakorlatokat végeznek. *De Stelescu* már jóval ezelőtt denúciálta a hatóságoknak, hogy egykori barátai, akikre az igazság fényreflektorát irányította, halállal fenyegették meg. *Inculet* ur tehát a közrend, de még inkább a gyilkos jobboldal öre és *Pop Valer* az ügyészségek legfőbb irányítója, tudják, hogy protezséik halállal fenyege-

A berlini olimpiász és az Uj Kelet

Cluj, július 21. A zsidó világ ismeretesen érthető ellenszennel kíséri azt a ténnyt, hogy az olimpiai játékok az olimpiai bizottságnak egy még Hitler uralomrekerülését megelőző határozata értelmében Berlinben kerülnek ezidén lehozásra. A zsidó sportegyesületekben megszervezett sportolók távolmaradásukkal tüntetnek az olimpiáddal szemben, amelynek szellemét a világ összes népeinek lehozására a sportkultúra közösségének kifejlődése és az összes nemzetek fiai közötti nemes versengés útján szolgálják — lábbal tiporja a barbarizmusra, a nemzetek fölötti magasabb kultúregység megtagadására felépített náci rendszer.

Az Uj Kelet szerkesztősége ennek megfelelően megfontolás tárgyává tette, hogy foglalkozzék-e lapunk hasábjain a berlini olimpiád eseményeivel. Zsidó szempontból, a zsidó sportolók távolmaradása folytán az olimpiád elvesztette érdekességét, a

várható sportteljesítmények értékét pedig kinosan befolyásolja az olimpiai játékok szellemét megcsufoló keret, amelyben azok lezajlanak.

Minthogy azonban olyan szempontok is vannak, amelyek szerint hiba volna az olimpiád helyszínének ódiáját magára az olimpiai játékokra és az azon résztvevő nemzetek kiküldötteinek teljesítményeire áthárítani, az Uj Kelet szerkesztősége nem foglalt állást ebben a kérdésben, hanem az olvasókra bizza annak eldöntését: kívánják-e, hogy lapunk hasábjain foglalkozzunk a berlini olimpiád eseményeivel, vagy sem. Levélben, vagy személyesen, egyénileg, vagy kollektíve hozzák tehát állásfoglalásukat a szerkesztőség tudomására. Az olvasók többségének kívánságához alkalmazkodva fogunk majd dönteni afelől, hogy helyt adjunk-e, vagy sem a berlini olimpiászról kapott tudósításoknak.

Kik fogják képviselni Románia zsidóságát a genfi zsidó világkongresszuson

Egységes jelölőlistát nyújtottak be az összes árnyalatok a központi választói bizottsághoz

Bucuresti, július 21. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap, folyó hó 19-én rendkívül fontos értekezletet tartott Bucurestiben a Zsidó Világkongresszus romániai Központi Bizottsága, amelyen nagy számban vettek részt a különböző tartományok képviselői.

A központi bizottság elnöksége, mint központi választási bizottság megállapította, hogy a kitűzött terminusig egyetlen jelölő listát nyújtottak be a választók a genfi világkongresszuson részvevő romániai delegációra nézve és az általános választási szabályok értelmében, ellenlista nem lévén, a beterjesztett jelölő listát megválasztottak nyilvánította.

A benyújtott lista, amelyen 25 név szerepel — a virilistákon kívül — egységlistának tekinthető, miután az a különböző árnyalatok és frakciók közötti tárgyalások eredményeként jött létre.

A tárgyalások abból a tényből indultak ki, hogy az általános országos választások megtartása elé az utolsó napokban olyan nehézségek gördültek, amelyek az

érvényben lévő kivételes állapotokkal vannak összefüggésben. Ezért nagy erőfeszítések történtek abban az irányban, hogy az összes árnyalatok és frakciók megegyezése alapján egységes jelölőlistát nyújtsanak be, amely összetételénél fogva méltán képviseli az ország zsidó tömegeit. Hosszas tárgyalások eredményeként ezt sikerült is elérni.

Az egységes jelölőlista alapján, amelyet a központi választási bizottság megválasztottak nyilvánított, Románia zsidóságát az alábbi delegáció fogja képviselni a genfi zsidó világkongresszuson:

Virilisták

Dr. I. *Niemerover* főrabbi-szenátor (Bucuresti), *Max Ritter von Anhauch* (Cernauti), *Horia Carp*, az UER alelnöke (Bucuresti), dr. *Danzig Samu* főrabbi (Sighet), dr. I. *Bruckner* író (Bucuresti) és *Z. Rosenthal* főszerkesztő (Chisinau).

Az ardeali delegáció

Dr. *Fischer* József (Cluj), *Nyíri* Jenő

Használjon PUFFADTSÁG ellen

növényi hashajtószer! A LEOPILLS, amely kizárólag növényi anyagokból készült, biztos, enyhe és gyors hatású

Használjon puffadtság ellen LEOPILLST!

LEOPILLS

Dobozokban 30 és 80 leiert minden 170g zszerárban és drográrban kapható

Leopills kizárólag növényi anyagokból készült hashajtó.

titk Mihail Stelescut. *Stelescu* nyilvános feljelentéséből azt is tudták, kinek áll érdekében az, hogy *Stelescu* némuljon el mindenáron, akár meggyilkolásának árán is. Nem is kérdjük, hogy mit tettek és milyen intézkedéseket fogantatosítottak a közrend örei. Mert ha *Duca* meggyilkolásánál úgy jártak el, legkevésbé sem meglepő, hogy *Stelescu* esetében semmit se csináltak. *Duca* legalább *Inculet* pártjának vezére volt, *Stelescu* legfeljebb *Corneliu Zelinski Codreanu* ellenfele. Ha *Ducát* nem bosszulták meg, *Stelescut* mégkevésbé fogják.

vezérigazgató (Timisoara), dr. *Hamburg József* (Cluj), *Nussbaum* Sámuel (Oradea), *Mittelmann* Jakab (Oradea), *Danzig Hillél* (Cluj),

Pótdelegátusok: dr. *Fried* Ábrahám (Sighet), dr. *Nobel* Sándor (Timisoara), *Leichtmann* Andor (Cluj), dr. *Engelberg* Dezső (Tg.-Mures), *Kesztenbaum* Miksa (Oradea), *Jámbor* Ferenc (Cluj).

Bucovina

Dr. *Mayer Ebner*, dr. *Marcus Kraemer*, dr. *B. Casvan*.

Besarabia

Av. *Carol Steinberger*, Ing. *A. Silbermann*, *S. Berleand*, *Eliezer Chick*, *I. Corn*, *I. Pagis*, *Rabbi Sternberg*.

Okiráltság

Dr. *Samy Singer*, *M. Segall*, *I. Mizrach*, *N. Benvenisti*, *Misu Weissmann*, Ing. *P. Leibovici*, *Philip Rosenstein*, *M. Leiba*, dr. *N. Cotic*.

A központi kongresszusi bizottság elhatározta, hogy folytatni fogja a kongresszusi igazolványok terjesztését, mely igazolványok jelentik a zsidó tömegek hitvallását a zsidó világkongresszus mellett. Ugyanekkor július 26-án minden zsidó lakta helységben gyűléseket rendeznek a választók részvételével a helyi bizottságok és ezeken a gyűléseken fogják előterjeszteni a romániai delegáció kongresszusi programját, hogy ilymódon nyerjen közvetlen igazolást a választók által is a romániai delegáció nagyjelentőségű munkája a genfi világkongresszuson.

A „zsidó munka” győzelméhez vezetnek a palesztinai zavargások

Jeruzsálem, július 21. A Havas jelentése szerint az arabok tegnap csapdába ejtettek egy angol őrjáratot. Egy angol katonára megsebesült. A jericho—jeruzsálemi országúton az arabok meg akartak támadni egy árukaravánt. Egy bombavető repülőgépet észrevette ezt és bombát dobott a támadókra. Hét arab megsebesült.

A napokban történt meg először *Zichron Jakob* kolónián, — ahol eddig főleg arab munkások dolgoztak — hogy kizárólag zsidó munkaerőkkel kezdték meg a szőlőszüretet. 302 munkás vonult fel énekeszóval a szőlőhegyekre, mialatt a telepesek közül többen „sehechejam” imát mondtak.

Három arab vádlott perében, akik *Zichron Jakob*ban támadtak meg egy zsidó telepet, váratlan fordulat állott be, amennyiben a vádlottak egyik tagja vádtanunak lépett fel.

SPORT

Tizenöt éves jubileumát ünnepelte a brasovi Ivria

Brasov, július 21. Felemelő ünnepségekben vett részt a brasovi zsidó társadalomnak és vele együtt valamennyi zsidó kulturális és jóléti intézménynek vasárnap, július 19-én, amikor a brasovi hitközségi tanácssteremben gyűlt össze délelőtt tizenegy órára a brasovi Makkabi-Ivria tizenöt éves fennállásának jubiláris ünnepére. A tanácsstermet zsufolásig megtöltötte a közönség, számos jóléti és kulturális intézmény képviselője és a bucaresti Makkabi vezetősége dr. Fildermann elnökkel az élén jelent meg, hogy részese legyen a zsidó sport- és kulturális nevelés teljesítésében elért sikeres eredmény ünnepeltetésének.

Tizenegy órákor az Ivria teljes vezetősége Radó Miklós elnökkel az élén, majd Citrom Aladár, Strehlinger Ernő, Pálfi Lajos, Rivel Béla alelnökök, Storch Armin főtitkár, Weisz Miklós főpénztárnok, Herskovits László jegyző, Felter László futballszakosztályi vezetővel bevonulnak és elfoglalják helyüket az elnöki emelvényen. A királyhimnusz elnevelése után Radó elnök emelkedik szószékre, üdvözlőve a megjelenteket, visszapillantást vett az elmúlt tizenöt évről, mely sokszor súlyos megpróbáltatásoknak tette ki az egyesületet, de az erős akarat, bátorság és lanthatatlan szorgalommal való kitartás meghozta a maga győzelmét, mikor ma az Ivria tizenöt éves fennállásának évfordulóját ünnepelheti. A jelenlevők melegen ünneplik az elnök Radó Miklóst és vele együtt a vezetőséget. Ez alkalommal ünneplik Horovitz Izsó csapatkapitányt is, kinek tizenöt éves játékos-jubileumát az egyesület a neki átnyújtott emléklappal teszi felejthetetlenné. Utána a templomi énekkar Stammner Henrik főkántor szószékre lép, több ízben átadta a Storch Armin főtitkár román nyelven előadott főtitkári beszámolójában vázolja az egyesület alakulása óta eltelt tizenöt évet. A mindenkor lelkes és fáradhatatlan főtitkár beszámolójában felsorolja az alakulás óta az egyes sportágakban elért eredményeket, melyből megtudjuk, hogy az Ivria asztaliteniszbajnokságát két ízben országos bajnokságot nyert, több ízben nyert kerületi bajnokságot, míg labdarúgócsapata a brasovi kerületben is igen előkelő helyet foglal el. Herskovits László jegyző a főtitkári beszámoló során felolvassa az alakuló jegyzőkönyvet. Storch Armin megemlékezik az egyesület volt elnökeiről, azok eredményes munkájáról és köszönetét fejezi ki a sajtónak, különösen az Uj Kelet-nek, mely mindenben támogatja a brasovi Ivriát.

Ezután az intézmények kiküldötti üdvözlőik a jubiláló egyesület vezetőségét. Szegő Árpád, a nyugati rítusú hitközség elnöke, a chevra és a Bné Brith páholy nevében üdvözlő a vezetőséget, majd Weiszfeiler Kálmán, az ort. hitközség elnöke fejezi ki a hitközség szerencsekívánatait. Az izraelita Nőegylet és Mátyás Paula Árvaház nevében Deutsch Arimné elnököl tolmácsolja az intézmények szerencsekívánatait és kétezer lejt adományoz az Ivria zászlóalap javára. A nemes adományért a jelenlevők hálásan üdvözlő a különben népszerű elnököt. Az ort. izraelita Nőegylet nevében dr. Bársony Sándorné kíván sok szerencsét a jubiláló egyesület vezetőségének. Igen kellemesen hatottak Rosenwald (Cernauti), a romániai zsidó főiskolások szövetsége főtitkáriának előbb héberül, majd németül elmondott üdvözlő szavai. A délelőtti jubiláris közgyűlés a Hatikva elnökével ért véget.

Délután a városi stadionban rendezett sportünnepségen a város zsidóságának színe-java megjelent. A zsufolt tribün előtt felvultak előbb az Ivria ifjúsági, majd az old-boy, végül pedig az első csapat játékosai. Az old-boy csapatban felvult az Ivria régi játékosgárdája, amely barátságos mérkőzést játszott a Brasovia old-boy csapatával. A mérkőzést a Brasovia nyerte 2:1 arányban. Tritzsch Oszkár, Glancmann, illetve Obrát góljaival. Mérkőzés előtt Radó elnök, majd Tritzsch Poldi kölcsönös üdvözlések után virágcsokrot nyújtanak át.

Az Ivria és Brasovia aktív első csapatainak játéka előtt dr. Fildermann, a bucaresti Makkabi elnöke meleg szavakkal üdvözlő az Ivriát, kívánva neki továbbra is sok sikert a sport terén. Radó elnök magyarul és Storch főtitkár románul válaszol. A Makkabi is virágcsokorral köszönti a jubiláló egyesületet. Az Ivria vezetősége ebből az alkalomból 22 érmet osztott ki a szereplő játékosok között. Igen nívós mérkőzésben vett részt a közönségnek a két csapat találkozásánál, melyet 0:0 féldő után a Brasovia nyert meg 2:1 arányban Szika (2), illetve Weiszfeiler góljaival.

A délutáni sportünnepséget este kertli ünnepély követte, mely a hajnali órákban ért

véget kitűnő hangulatban, emlékeztetéssel téve a zsidó sportnak eme felemelő ünnepét. Az ünnepség kiváló rendezéséért Citrom Aladár, Deutsch Gigi, Victor és Kornfeldet illeti elismerés. Felter László, az Ivria népszerű intézője is derekas munkát végzett, amikor az Ivria csapatát fáradhatatlan munkája révén erre a polcra emelte. Nem hallgathatjuk el Rosenberg József ifjúsági intéző nevét sem, aki mindenkor az ifjúság nevelésének szentelte idejét és az egyesület fejlődésének érdekében is érdemeket szerzett. Az egyesület valamennyi pártoló és választmányi tagjai nagy buzgalkodással és szeretettel igyekezett az ünnepség sikerét és fényét elősegíteni, ami teljes egészében sikerült is.

Fejér Lajos

A debreceni Bocskay Clujon

Cluj, július 21. (Az Uj Kelet tud.) Mint azt már megírtuk, a debreceni Bocskay labdarúgócsapata csütörtökön Clujon barátságos mérkőzést játszik a Victoria csapatával. Bár tegnapig a Bocskay cluji játéka az OETR engedélyének kérésére akadályozta, a tegnap este érkezett távirat szerint a labdarúgószövetség garantálta a mérkőzést engedélyezését, így az utolsó akadály is elhárult a debreceni futballcsapat cluji szereplése elől.

A mérkőzés, hogy azon a város minden rétege jelen lehessen, csütörtökön este 7 óra 10 perckor kezdődik. Jegyek elővételben a Stadion sportüzletben kaphatók.

Ülést tartott a Haggibbor vezetősége

Cluj, július 21. (Az Uj Kelet tud.) A Haggibbor vezetősége tegnap este plenáris ülést tartott. A vezetőségi ülésen a többek között szóba került a vízipólógyűlés ellen a CAC meccs miatt folyamatba tett fegyelmi vizsgálat is. A fegyelmi bizottság a Haggibbor vízipólóznak az említett mérkőzésen tanúsított magatartását sportszerűtlennek minősítette és ezért az egész együttest megdorgálta és ígéretet vett tőlük, hogy a jövőben a legsportszerűbben fognak viselkedni. A vezetőség ezután az egyes szakosztályok aktuális ügyeit tárgyalta és a többek között a torna-szakosztály radikális átszervezését határozta el.

A CAC és TC holtversenyben nyerték a Haggibbor-kupát. Vasárnap játszották le a Haggibbor teniszkupa utolsó mérkőzéseit. A kupát holtversenyben a CAC és TC nyerte.

Teniszpályát épít a satumarei Barkochba. Tudósítónk jelenti: Amióta dr. Burger, az ismert zsidó teniszező a Makkabi mozgalomba bekapcsolódott és intenzíven részt vesz a Barkochba munkájában, igen hatalmasat lendült a Satumare zsidó sportélet. Burger dr. irányítása mellett a teniszszakosztály újabb saját teniszpályát építésével van elfoglalva, amelyet az ősszel zsidó teniszverseny keretében fog felavatni.

A LEGYEK MEGMÉRGEZIK ÉLELMISZEREIT

FLIT

KIIRTJA AZOKAT!

Ne társa a rovarok kellemetlenkedését a vendéglátásnak. Győződjön meg róla, hogy Önnek a valódi erőteljes FLIT-et adják, amely egy héres szódával alapú készítmény, mely még nagyobb hatást ér el, mint a vízben oldott FLIT. FLIT hatékonyan elpusztítja a károsító és ízvesztést okozó rovarokat. Nem hagy nyomot. Kívételül csak a sárga, lepkecsalád, hatással van a pótlóhoz és a lelete, szalagok.

Szerezze FLIT PORT a nyitásokba és részbe. A lapkódó rovarok megérintik és elpusztulnak!

FLIT-a rovarirtó szer, amely mindig ő!

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

OPERA MOZGÓ MŰSORA:
Hétfőn, kedden, szerdán: Oroszország démona. Fősz.: John Ethel, Lionel Barrymore. Magyar feliratok.
Csütörtök: Vihar a Sárga tengeren. Fősz.: Clark Gable, Jean Harlow, Wallace Beery. Magyar feliratok.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:
Hétfőtől: Két hatalmas filmremek román és magyar felirattal: I. Csulitta a táncosnő és a torreador. (Trombita-harsog). Rendkívül izgalmas kalandfilm. George Raft, Adolphe Menjou, Frances Drake. II. Nagyherceg és a pincér. Vigjáték. Bing Crosby, Kitty Carlisle-vel. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órákor.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:
Két rendkívüli filmszéria 15 és 20 lejt: I. Premier! Hálócsók ellenőre. Dekobra világhírű regénye nyomán. Georg Alexander rendkívül hangulatos, szellemes, pikáns szalonvígjátékláger. II. Occi Ciornia (Pekete szemek). Harry Baur, Simone Simon világsiker arattott csodaszép filmje. Mindkét filmben magyar feliratok. Előadások kezdete: I. Hálócsók ellenőre: 3.20, 6.20 és 9.20 órákor. II. Occi ciornia: 4.30, 7.30 és 10.30 órákor.

A MUNKAS MOZGÓ MŰSORA:
Szerdán, csütörtökön, pénteken 3, 6 és 9 órákor két világláger, hegy helyár: I. A prágai diák. Teljesen új szereposztásban. Főszerepekben: Adolf Wohlbrüt és Dorthea Wieck. II. A titokzatos éjjel. Izgalmas kalanddráma. Főszerepekben: Roland Colman, Warner Oland és Loretta Young. A terem kellemesen hűvös. Helyárak: 10 és 12 lej.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegzetes levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Komplett, jófelszerelt szappangyári berendezés főzőüstökkel eladó. „Szappangyár“ jellegére a kiadóhivatal továbbít.

Autonom Orth. Izr. Trg-Lápusulul.

קונקורו
וויר ווכען פיר זויפאט איינעם שויב מומחה וויש מוהל אונד גוטער בעל-הפילה מיט קבלות פון 3 אנערקאנטע ארדאקס רבניש געהאלט לויט פערדייניגונג אפפערטע זינד צו זענדען אן אויביגע געמיינדע.
לסדר מ"מ פ"ה טארגא-לאפאש יצ"ו.
די מרדכי שאלמאנאן
היק הילל זויבער
נאטאר פרעזענט

A legízesebb vegetárius ételek a régi, jóhírű Schwartz-féle kóser vegetárius étteremben kaphatók, mely Flóra név alatt a Str. Gherescu 7. szám alatt (a Kereskedelmi Akadémia során) ismét megnyílt. Családoknak kihordásra kedvezményes árak. Vezető: Schwartz Ignác.

Két szoba, butorral vagy üresen azonnal kiadó. Baron L. Pop 10.

Asszonyom, gondoljon a rekkenő nyári napokra, hogy mit szenved Ön a kályha mellett, sürgősen keresse fel a Moskovits és Társa céget Cluj, főpostával szemben, ahol különleges petrolfőzőt legolcsóbban vásárol. Takarékoságra is.

20 éves érettségizett és szép urleány részére, 500.000 lej hozománnyal, keresünk élettársul orvost, kinek részére nagyobb városban szép kereset biztosított. Bővebbet „Mirea“ házasságközvetítő Cluj, Regele Ferdinand 116.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy ort. kóser vegetárius éttermemet, Str. Reg. Ferdinand 22. szám alá helyeztem, ahol továbbra is a legkittünőbb ételek, cukrásztermények kaphatók. Pontos kiszolgálás. Jutányos árak. Vállalok ételkihordásra is abonementeket. Ugyanott a legízesebb cukrászati dolgok, torták, parfaik, esküvőkre, rendezvényekre. Cim: Adler, vegetárius étterem. Str. Reg. Ferdinand 22 I. em. 1. ajtó.

Összesen butorozott szoba egy, esetleg két személy részére, fürdőszoba használattal, azonnal kiadó. Ért. Str. Reg. Ferd. 35 II. emelet 14 ajtó. (Uránia-palota).

Eladó Stánán Sárka Villa, ugyanott szivesen látó vendéget Kaufmann Lajosné.

Orvos! Mérnök! Gyár!

Minden német (25% redukción), francia, stb. folyóirat és könyv megrendelhető és előfizethető Lepage-nál Cluj. A lapokat közvetlenül kapja a kiadó. Kérjen ingyen jegyzéket Lepage-tól, Cluj, jelezve, mely szakma érdekl.

HAR ZION HAR CARMEL

egyedül hajójárat, mely palesztinai lobogó alatt közlekedik Románia és Palesztina között. Rendszeres utas- és áruszállítás.

A legközelebbi hajóindulások Constantából Haifába:

Har Zion	július 23	Har Zion	augusztus 6
Har Carmel	július 30	Har Carmel	augusztus 13

Jegyek kaphatók az

Uj Kelet utazási osztályánál

„Kedem“ utazási iroda

ardeali és banati vezérképviselőténél

Teherszállítási ügyekben a

Lazar Bercovici Constanta

vezérigénység szolgál felvilágosítással. Casuta Postala 65. Tel. 174. Táviratcm: Bercovici

HIREK

— Az uralkodó szemléje a repülőknél. Bucarestből jelentik: Az uralkodó tegnap Ba-neasan megtekintette a Regele Carol II. repülőraj egységeit, amely a román repülőkné szövetségének tulajdonát képezi.

— Öngyilkos lett a beteg CFR munkás. Câmpian Ioan 50 év körüli nyugdíjas CFR munkás Radulescu ucca 66 szám alatti lakos tegnap délután öt óra tájban lakásában felakasztotta magát. A helyszínre kiszállt Caraba rendőrtiszt és dr. Maior orvos, aki azonban csak a beállott halált tudta konstatálni. Az öngyilkos bucsulevelet hagyott hátra, amelyben azt írja, hogy gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el tettetét.

— Nemzetgyalás miatt 25 napi fogház. A clujai hadbírósg előtt ma délelőtt Gál Antal cucomgevei vándorkereskedő állott nemzetgyalás büntetvével vádolva. A vád szerint Gál összeszólkkozott Clujon két román férffel és a veszekedés során a román nemzetet gyalázó kitételeket tett. A hadbírósg a vádlottat 25 napi fogházra ítélte.

— Megsértette a rendőrkevesztort — 15 napi elzárás. Agapi György clujai lakos állott ma a clujai hadbírósg előtt, mert a tg-muresi diákkongresszus alkalmával sértő kifejezésekkel illette Pulca clujai rendőrkevesztort és egy közrendőrt. A hadbírósg Agapit tizenöt-napi fogházra ítélte.

— Elfogták a tárgumagurelei apagyilkost. Bucarestből jelentik: A Vártejul községbeli (Turmu-Magurele) borzalmas apagyilkosság tettesét ma elfogták a fővárosban. A fiatal David azt vallja, hogy apja második házassága miatt állandóak voltak közöttük a veszekedések. Tegnap is összezördültek, kapát ragadott és egyetlen ütessel agyonsújtotta apját.

— Zárolt lejekből kórházat épít Romániában egy német cég. Bucarestből jelentik: A Capitala szerint egy német cég, amelynek hatalmas összegű zárolt leje van Romániában, Ducesti-Ciopean kórházat fog építeni. A megfelelő telket már meg is vásárolták.

— Bérenyesség és kinzó főfájások, a máj és az epeutak bántalmái, gyomor- és bélhurut, aranyeres bajok és a végbél megbetegedései esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan és biztosan megszünteti a hasizervek pangását. Az orvosok ajánlják.

— A vihar elmosta a brasovi cserkész-táborban az egyiptomi cserkészek sátrát. Brasovból jelentik: Brasov környékén tegnap néhány napi kánikula után vihar tört ki Poiana Brasovuluban több házat elöntött a víz és az ott táborozó egyiptomi cserkészek sátrát elmosta az ár. A vihar pánikot keltett az egyiptomiak között, akik nincsenek ilyen természetű tümeményhez hozzászokva.

— Lindbergh orvosi fölfedezésen dolgozik. Londonból jelentik: Lindbergh egy idő óta orvosi tanulmányait folytatja és egy találmánnyon dolgozik, aminek az inditékát Alexis Carrel professzor, a Nobel-díj nyertes adta. A tanár 1912-ben olyan szert talált föl, amely izolált szövetet üvegcsőben életben tudott tartani. Ennek alapján egy preparált csirkeszív még most is, hosszú évek után, szabályszerűen lüktet. Lindbergh e természet-tudományi találmány igénybevételével olyan készüléket akar előállítani, amely az emberi és állati szívet és tüdőt a halál után is funkcionáltatja. A találmánynak főleg pedagógiai jelentősége lesz, mert megmutatja, az emberi és állati szervek növekedését, funkcióját, hanyatlását és elhalását.

— Harc a bajai főrabbi és hitközsége között. Bajáról jelentik: A bajai zsidó hitközség és főrabija Péner Miklós között néhány hónappal ezelőtt konfliktus tört ki, amely kijutott a szűk hitközségi keretéből. Néhány hitközségi tag ugyanis a főrabbi életmódja elleni vádakait hangoztatott és tanukkal is igyekezett igazolni azokat a hitközség fegyelmi tárgyalásán. A rabbi erre hamis tanúzásra való rábírás miatt bünvádi feljelentést tett néhány bajai lakos ellen, akiket azonnal vádolt, hogy a tanukat megfizették. A bíróság a rabbi vádjait bebizonyítottan látta és a vádlottakat egy-egy hónapi fogházbüntetésre ítélte. Ezt követte a választmány fegyelmi elmozdítást indítványozó javaslata. A bajai főrabbi vasárnap nyílt levelet intézett híveivel, melyben kijelenti, hogy a fegyelmi tárgyaláson le fogja leplezni azokat, akik ellene hadjáratot vezetnek és rámutat azokra az okokra, melyek ellenfeleket vezérik. Bejelenti, hogy nem hajlandó meghátrálni és be fogja várni a fegyelmi tanács határozatát.

— Kilencvenmillió lej jutott Romániára a volt Osztrák-Magyar Bank likvidálásánál. Bucarestből jelentik: Lazeanu pénzügyi államtitkár tárgyalásainak eredményeképpen megtörtént a volt Osztrák-Magyar Bank vagyosságának szétosztása. Az államtitkár Bécsben most végleg rendezte az ügyet és a likvidálás eredményeképpen Romániára 2 millió 700.000 schilling, azaz körülbelül 90 millió lej jutott. Az összeget nem utalták ki készpénzben, hanem folyószámlát nyitáltak az Osztrák Nemzeti Banknál. Ezt az összeget az Ausztriából érkező áruk értékének kiegyenlítésére használják fel, míg a megfelelő összeget lejben a Banca Nationala rendelkezésére bocsátják. Ez a bevétel nem szerepelt a költségvetésben és ezért a kormány elhatározta, hogy a váratlan jövedelmét a nyugdíjpénztárnak adja át. Hivatalos körökben megállapítják, hogy a most kapott összeg csak a volt Osztrák-Magyar Bank ausztriai vagyosságának likvidálásából származik, a magyarországi vagyon likvidálása csak ezután következik be és annak megfelelő részét is kiutalják az utódállamoknak.

— A melegtől az őrhelyén megőrült egy chisineui közlekedési rendőr. Bucarestből jelentik: Chiseneuban egy Gaina Petru nevű közlekedési rendőr posztján megboidult a meleg következtében és az utjába esőket verni kezdte. Csak nehezen lehetett megfékezni és kórházba szállítani.

Cristallin és Tropic a legmodernebb minőségek az 1959701 számú amerikai Patent szerint a legjobb Pre-servativ 5 évig eláll.

— D'Ormesson márkí elhagyta Romániát. Bucarestből jelentik: D'Ormesson márkí, volt bucuresti francia követ, akit Rio de Janeiroba neveztek ki, ma délbén 13.30 órakor elutazott a fővárosból.

— Több tábornok megy nyugdíjba augusztus hó folyamán. Bucarestből jelentik: Augusztus folyamán a következő tábornokok mennek nyugdíjba: Stefanescu Amza, Economu, Constantinescu, Radulescu, Alimanescu, stb.

— A „Brit Kibucit”-hoz tartozó szervezettek idei táborozása. F. hó 27-én veszi kezdetét a Hasomer Hacair, Bné-Avoda és Dor-Chadas közös tábora a Bistriától nyolc kilométernyire fekvő Kusma község közelében. A szervezetek külön programmal, de közös berendezéssel rendezik meg táborukat. A tábor havasok között, víz mellett elterülő gyönyörű tisztáson ütik fel, amely ugye egészségi, mint más szempontokból feltétlenül megfelelő. A tábor vezetője Székely Mose palesztinai kiküldött. A mosává orvosa dr. Farkas Tibor. A mosává programja a szokásos jamboren kívül olyan ismeretek elsajátítását célozzák, melyeket a városban szűk lehetőségek következtében nem sikerült megadni. A Hasomer Hacair három korosztályának táborát egy időben tartja. A mazkirut kéri a kénéket, hogy sürgönyileg jelentsék be, hányan jönnek a mosávára és mikor számítanak indulni. A mazkirut bővebb felvilágosítást csütörtöki chozérijában fog adni.

— Meghalt Magyarország legöregebb kereskedője. Budapestről jelentik: Vasárnap Hőgyészen meghalt az ország legöregebb kereskedője, a 99 éves Merbl Fülöp. Az öreg Merbl néhány nappal ezelőtt még ott ült üzletében és beszélgetett a vevőkkel, akiket a legkomrektebbül szolgált ki.

— Bevonult Kantonba az új kormányzó 15.000 főnyi katonasága. Kantonból jelentik: Yuhan tábornok, Kanton új kormányzójának 15.000 embere vonult be ma a városba. Látogatás szerint Kwansi tartomány katonái főnökei nem hajlandók további előnyomulásra észak felé.

— Akinek a szívüködése rendetlen, ugyszintén az, akinek a vérnyomás emelkedésének tünetei mutatkoznak, úgy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyű székelést, ha reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik. Az orvosok ajánlják.

Zemplényi Klára: A jazz előtt. Azzal a korrall szemben, mely a jazz-zenét fogadta szimbolusává és problémáit a tánclokálok eseményeire szükítette, a háborus ifjuság a fegyverek árnyékában élte a maga súlyos világszemléleti vajadásokba kényszerült életét. A szenvedély, a keresés, a forrongás adja meg a jazz előtti kor jellegét. — E hullámzó korszak teljes, átfogó rajza Zemplényi Klára regénye, melynek keretében egy viharos, forró szerelmi történet áll. Egy, a férfi szellemzintjére eljutott és nőieségét teljesen megörző asszonyalak a regény főhőse, aki a jazz gőzéből kitermelődött görli-típussal szemben a test varázsát a szellemiség székszepilljével egyesíti magában. Zemplényi Klára: A jazz előtt c. regénye a magyar könyvnapon keltett méltó feltűnést. Viktória kiadásban, 270 lapon kartonálva 110 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál, Cluj. Kérje a Viktória kiadványok teljes jegyzékét.

— El kellett szivja ritka szivargyűjteményét. Timisoaráról jelentik: Seichenstein Rudolf resitai nagykereskedő hosszú idő óta gyűjti a legrikább kiűföldi szivarokat. Gyűjteményében ausztriai, kínai, japán, afrikai szivarok is vannak. Mult héten monopoltisztviselő jelent meg lakásán s a 190 darab ritka szivarból álló gyűjteményt lefoglalta. Jegyzőkönyvet vett fel ugyanakkor, melyben kimondta, hogy Seichenstein 27 ezer lejre bírságozza. A szivargyűjtő nyomban le kellett fizesse a bírságot, mely után a tisztviselő a monopollhivatalhoz vitte a szivarokat. Seichenstein azonban nem akart lemondani értékes gyűjteményéről. Megtudta, hogy ezt a dohánygyárba küldték s megjelent a gyár igazgatójánál, hogy a szivarok visszaadását szorgalmazza. Az igazgató kijelentette, hogy a bírság lefizetése után nincs akadály a annak, hogy szivarjait visszakapja. Ennek azonban egy fontos feltétele van: a 190 szivart három napon belül el kell szivnia. Seichenstein vacsorára hívta meg szombaton este barátait s kijelentette, hogy addig senki sem távozzon, míg a társaság el nem szivja a gyűjteményben levő összes szivarokat. A hamut aztán összegyűjtötte, hogy emlíkül megőrizze a szivardobozban.

Románia új autótérképe. 34 kitűnően színezett térkép és az ország 16 nagy városának külön térképe egy tartós vászontokba. A teljes gyűjtemény 250 lej Lepage-nál Cluj. Posta utánvétellel.

Rendkívül olcsó társasutazás a szegedi szabadtéri játékokra és Budapestre

Napilapok Egyesült Utazási Osztályának rendezésében.

Indulás augusztus 1-én

Augusztus 1-én este az „Ember tragédiájának” megtekintése a szegedi szabadtéri színpadon. Az előadás után indulás Budapestre gyorsvonattal. Erkezés Budapestre augusztus 2-án hajnalban. Budapestben hatnapi tartózkodás. Visszafelé indulás Budapestről augusztus 8-án reggel gyorsvonattal Szegedre. Erkezés Szegedre délelőtt. Este „János vitéz” második szabadtéri előadásának megtekintése. Indulás haza augusztus 9-én hajnalban.

Részvételi díj Clujról 1180 lej

Mit kap ezért a hihetetlenül csekély részvételi díjért?

1. Utiköltség Cluj, Szeged, Budapest, Szeged és Cluj.
2. Vízum.
3. Színházjegyek két szabadtéri előadásra.

Ilyen olcsó alkalom egy felejthetetlen művészi élmény élvezetére és hatnapos budapesti tartózkodásra még sohasem volt. Használja ki ezt a lehetőséget és jelentkezzen azonnal utazási osztályunknál, mert csak korlátolt számban veszünk fel jelentkezőket.

Jelentkezési határidő július 28.

Egyéni utazási költségek.

IRÓK ÉS IRÁSOK

Gondolatok a szombati felolvasások során

Fanny Bümel verses kötete: Gedanken bei den Sabbat vorlesungen

Fanny Bümel, a mediasi költőnő a kevesek egyike, aki a mai lelki bizonytalanságban megtalálja az élet bizonyosságát és pedig a Biblia segítségével. Csodálatos könyv ez, Történet, népisme, jogrend, társadalmi és erkölcsi utmutatás, filozófia és költészet. Nem ok nélkül a vallások kinyilatkoztatása.

A szerzőnő könyvének előszavában biblikus alázattal jelöli meg a mi célját: ráterelni a nővérek figyelmét a Biblia nevelő és erkölcs-nemesítő momentumaira. „Es ha Isten kegyes lesz hozzánk — írja — és csak egyetlen női lelket is erre a vonalra irányíthatam, bensőséges hálával leszek eltelve a gazdag jutalomért”.

Hetiszakaszok szerint tagolva tíz-husz strófás versekben érzékelteti a Biblia értelmi és erkölcsi szépségeit a költőnő. De nem ugyanazon költői formában írja meg könyvét, hanem a „szidrák” morális lényege szerint változtatja a versformát. A teremtés szakaszát himnuszai emelkedettség jellemzi; a bűnbekésés után az Ur így szól meg:

So war es nicht gemeint
Zu meiner Herrlichkeit Herold,
Nicht dass er sich dem Tiere eint,
Hab' ich den Menschen doch gewollt.
Ich will ihn an der Strafe ketten
Vor gänzlichem Versinken retten.

Adám után „a világ kizökent pályájából, ember éppugy, mint az állat megromlott, egyedül Noé örökölte az ösök céltudatos utját”. A szivárvány megnyugtató, szép szimbóluma számára. Ime a nemes veretű sorok:

Nicht Glück, nicht Schmerz wird ewig währen,
Es kommt, est geht im Weltenlauf.
Es löschet des Leides bitt're Zähren
Das Licht in bunte Farben auf.

Der Mensch wird siebenfarb den Bogen
Als Zeichen in den Wolken seh'n.

(Az Abrahám és angyalok esetét „Vajéro” fejezetében hosszú sorokban költötte át páros rímekre a költőnő, aki a témát nyilván epikainak érezhette. De még a Tóra rendelkezését is versekbe foglalja, mert kiváló lírai megérzéssel mindenben meglátja a Biblia nemesítő tendenciáit, a legnagyobbat és legszebbet, ami az életet ékesíti és felemeli: az erkölcsöt.

Szép, nemes alkotás maga a könyv is. Formában és lényegben nagy tradíciók méltó követője Fanny Bümel, de eszmében eredeti. A könyv olvasása szombatos érzelmeket ébreszt: a köznapiság feledését és a gondolatok s erkölcs régióiba való felemelkedést. (sz.)

A magyar helyesírás kézikönyve és szótára.

A Magyar Tudományos Akadémia helyesírási szabályai alapján szerkesztette dr. Balassa József, a „Magyar nyelvőr” szerkesztője. Tartalma három részre oszlik. I. Bevezető része röviden és világosan összefoglalja a magyar helyesírás szabályait. II. Főrésze, a munka gerince, a magyar helyesírási szótár. Több mint 25.000 szót tartalmaz, tehát kétes esetben biztos felvilágosítást nyújt. III. Rész mint függelék a gyakran használt idegen nyelvű szavak és idézetek gyűjteményét tartalmazza. A kitűnő mű 226 lap, egészvásonkötésben, 99 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Cluj. Kérje a nyelv-könyvek és szótárak jegyzékét.

André Maurois: „A hallgatag Bramble ezredes”. Az első regény a skótokról. Maurois legsikerültebb könyve. Ara füzve 60 lej. Epoque-kiadás. Kapható minden könyvkereskedésben.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

F. L., Sf. Gheorghe. A kongresszus dátumát az országos végrehajtóbizottság, illetve annak elnöke fogja meghatározni. Nem végtelenes ugyan, de valószínű, hogy Brasovban lesz. Bár komolyan van ezámításba véve Timisoara is. Udv.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Aláírták Montreuxban a tengerszorosokra vonatkozó új egyezményt

Törökország ünnepli a megegyezést. A török csapatok bevonultak a Boszporus erőibe Elhalasztják a locarnói hatalmak értekezletét?

Montreux, július 21. A világpolitika egén tornyosuló egyre sötétebb felhők és gondok közepette, végre olyan esemény nyitja meg — ha átmenetileg is — a légkör feszültségét, amely biztatóan mutat a kiegyenlítődés lehetőségére felé. Montreuxban tegnap este nyolc órakor létrejött az értekezleten résztvevő hatalmak között a tengerszorosok ügyének újabb rendezésére vonatkozó megegyezés, amelyet a konferencián résztvevő államok delegátusának tiszteletére adott diner után ünnepélyes keretek között írtak alá.

Az ülésen, amelyen az egyezményt aláírták, Bruce ausztrálai delegátus elnökölt. Az egyezmény aláírása után Rüzsi Arras török külügyminiszter mondott köszönetet kormányának nevében a megjelent delegátusoknak a megegyezésért, amely minden egyes felet kielégít.

Rüzsi Arras után az angol megbízott, majd Litvinov külügyi népbiztos szólalt fel és méltatták az egyezmény jelentőségét. Litvinov után Titulescu emelkedett szólásra, aki nagyhatású beszédében rámutatott arra, hogy milyen erőfeszítések tettek az angol, francia és orosz megbízottak a mindenkit kielégítő megoldás érdekében. Ezután kiemelte, hogy Románia határtalan bizalmat érez Törökország lojalitása iránt.

Az egyezmény szövegéből, valamint Rüzsi Arras és a többi delegátusok kijelentéseiből megállapítható, hogy Románia érdekeit az új megegyezés is tiszteletben fogja tartani. Titulescu végül köszönetét fejezte ki Rüzsi Arras külügyminiszternek és Kemal Atatürk török köztársasági elnöknek.

Paul Boncour Franciaország nevében szólalt fel, megállapítva, hogy az egyezmény aláírásának napja történelmi napnak nevezhető, mert ez az egyezmény az a szilárd kő, amire Európa jövőjét lehet építeni.

Japán nevében Sato nagykövet fejezte ki köszönetét Angliának, Franciaországnak és Oroszországnak és külön méltatásban részesítette Titulescu békélítő szellemét. A jugoszláv és görög delegátusok felszólalása után Bruce elnök ünnepélyesen berekesztette a konferenciát.

Törökország ünnepe

A montreuxi egyezmény aláírásának tudomásul vétele után tegnap este Istambul városát fellobogtatták és fényesen kivilágították. A lakosság melegen ünnepezte a csapatokat, amelyek a Dardanellák megszállására elindultak. Ma hajnalban török katonai osztagok bevonultak a Boszporus zónájába.

Küld-e Anglia csapatokat a kontinensre háború esetén?

Londoni jelentés szerint az alsóház tegnapi ülésén a kormány újabb hitelek megszavazását kérte, nemzetvédelmi célokra. Ezzel kapcsolatban Archibald Sinclair liberális képviselő felszólította a kormányt: világosítsa rá arra, hogy milyen részről fenyegeti háborús veszély Angliát és jelentse ki, hogy háború esetén küld-e csapatokat a kontinensre?

Kérte a kormányt, tartsa fenn biztonsági politikáját, mert Németország évente 800 millió fontot költ fegyverkezési célokra.

Angliának haladéktalanul olyan gépeket kell beszereznie, amelyek fokozott gyorsasággal gyártják a municiót és fegyvereket.

Az interpellációra Neville Chamberlain válaszolt és kijelentette, hogy a nemzetvédelem érdekében hozott intézkedések teljesen kielégítőek. A kormány nem precízírozhatja, hogy Anglia ki ellen fegyverkezik. Igen rövid időn belül az angol hadiipar olyan gépek fölé fog rendelkezni, amelyek a munició gyors gyártására alkalmasak.

Belgrád, július 21. Az Avala, a hivatalos jugoszláv távirati iroda jelenti: A jugoszláv sajtó reprodukálva Rüzsi Arras török kül-

ügyminiszternek a montreuxi konferencián mondott szavait, megállapítja, hogy a Balkán-szövetség békés szellemről és jóakaratról tett tanúságot és fényes bizonyítékát szolgáltatva a tagállamai közti teljes egyetérésnek.

Párizs, július 21. A francia kormány ma közleményt ad ki a londoni belga-francia-angol értekezlet ügyében. A közlemény rámutat arra, hogy a három kormány július 4-én Genfben megegyezett abban, hogy 23-án Londonba értekezletre küldik megbízottait. Az értekezlet célja a helyzetet tanulmányozni és minél jobb eszközöket keresni az európai békének általános egyezmény által való konszolidálása érdekében.

Hasonló tartalmú közleményt adtak ki egyidejűleg Londonban és Bruxellesben is.

Franciaország megbízottai a londoni konferencián Leon Blum, Leger külügyi államtitkár, Massigli politikai tanácsos, Laugier kereskedelmi tanácsos és Rochat külügyi kabinetigazgató lesznek.

Párizs, július 21. (Rador.) A francia fővárosban, ahol nagy fontosságot tulajdonítanak a három locarnói hatalom értekezletének, azt hiszik, hogy az értekezlet csak 27-én fogják megtartani a vimyi ünnepség után.

Életfogytiglani börtönre ítélték egy német lap főszerkesztőjét,

mert közölte a külföldi újságírókkal Göbbels bizalmas utasításait

BERLIN, július 21. A népbíróság ma mondott ítéletet Walter Schwertfeger, a Berliner Börsenzeitung főszerkesztője fölött. Az újságíró azzal vádolták, hogy többször az újságírók tudomására hozta a bizalmas utasításokat, amelyeket a propagandaügyi minisztérium küld a német lapoknak az eseményekkel való állásfoglalásukat illetően. A főszerkesztőt a népbíróság hazaárulás címén életfogytiglani börtönre ítélte.

Szeptemberben átszervezik a kormányt?

A nyár végén dől el a kormány sorsa

Bucuresti, július 21. Kormánykörökben tudni vélik, hogy az uralkodó a nyár végén rendkívül fontos audiencián fogja fogadni Tatarescu miniszterelnököt és ez az audiencia fogja eldönteni a kormány sorsát. Ha az uralkodó megújítja bizalmát a kormány iránt, úgy alaposan átszervezik azt — írja az Adeverul.

Ebben az esetben még szeptember folyamán jelentős változásokat eszközölnek a kormány összetételében. Így újból tárcát kapna

Iamandi és Manolescu-Strunga, míg Alimaniesteanu és Tataranu államtitkárok lennének, előbbi az ipar és kereskedelmi, utóbbi a belügyminisztériumban.

Mihalache hétfőn fontos politikai nyilatkozatot fog tenni Câmpulungban a nemzeti pártzáró megbeszélésén. Madgearu hétfőn érkezik vissza az országba hosszú külföldi tartózkodásáról, míg dr. Luput a jövő hétre várják.

Munkások és cuzisták összetűzése a bucaresti Kék ház előtt

Négy munkást a hadbíróóság börtönébe szállították

Bucuresti, július 21. Tegnap este munkásoknak egy csoportja tüntetett az ugynevezett „Kék ház”, a cuzistáknak a főváros centrumában levő székháza előtt. Mint emlékeztetés, a Dimineata és Universul között

duló háborúskodás idejében a Kék ház előtt posztoló cuzisták valóságos hajtóvadászatot rendeztek munkás és zsidó kinézésű járókelők ellen, akiket a ház pincéjében, a hitelraktól lemasolt eszközök segítségével

BICSAD GYÓGYFURDO

Ardeal Karlsbadja a bérietből visszavéve teljesen renoválva újból házikézelésben és

Izsák Henrik

sz. közreműködése mellett nyitva június 1-től. Ivókúra, hidegvizgyógyomd, szénsavas fürdő, inhalatórium és strand. Állandó fürdőorvos, kitűnő konyha diétásan is. Külön orth. iz. vendéglő. Mérésért árak, előzékeny kiszolgálás. Posta, vasut helyben. Prospektust küld az igazgatóság BAIA BICSAD, jut Satumare.

véresre kirozta. A tegnap esti incidens nyilván ezeknek az eseményeknek a visszhangja kíván lenni.

Hogy pontosan mi történt a Kék ház körül, az nem tűnik ki a cenzura által átengedett szűkszavú jelentésből. Tény az, hogy a hatóságok ezúttal igen erősen léptek közbe, a tüntető munkások közül négyet letartóztattak és a hadbíróóság hatáskörébe utalták, ugyanakkor pedig a Kék házat komoly őrizet alá helyezték.

Augusztus 25-én írják ki a községi választásokat

Bucuresti, július 21. Az Ordinea értesítése szerint a csütörtöki minisztertanácson megvitatták tárgyat fogja képezni a községi választások kitűzésének kérdése. Az év tavaszán megszavazott új közigazgatási törvény értelmében ugyanis a választásokat a törvény életbeléptetésétől számított hat hónapon belül ki kell írni. A lap tudni véli, hogy a közigazgatási választások időpontját a kormány augusztus 25-re tűzi ki.

LEGUJABB SPORT

Oradean kikapott a debreceni Bocskay

Oradea, július 21. (Az Uj Kelet tud.) Kedden délután háromezer néző előtt játszották le a CAO—Bocskay labdarugó mérkőzést, amelyet a szerencsésebb CAO nyert meg 3:1 (2:0) arányban. A mérkőzés előtt Oradea fölött hatalmas felhőszakadás vonult végig, amely használhatatlanná tette a pályát, amely inkább vízpó, mint labdarugó mérkőzés játszására volt alkalmas. A győztes csapat mindhárom gólját a kitűnő formáját tartó Bodola, a vendégcsapatét Takács II. lőtte. A mérkőzést Vancu igen gyengén vezette.

Vereséget szenvedett az Universitatea a vízipólóbajnokságban

CAC—Universitatea 3:2 (2:1)

Cluj, július 21. (Az Uj Kelet tud.) A cluji vízipólóbajnokságban kedden délután a CAC—U mérkőzést játszották, amelyet nagy meglepetésre a CAC csapata nyert meg 3:2 (2:1) arányban. A CAC csapata igen jó formát játszott ki, míg az U-nak semmi sem sikerült. A mérkőzést Seliceanu vezette, akit a vereség által elkeseredett U-szurkolók a mérkőzés után, annak dacára, hogy nagyobb hibákat nem ejtett, bedobták a vízbe.

Romania—Unirea 11:2 (4:2). Másodosztályú bajnoki.

Nyarálók! Kivándulók!

Tartós szalámik és sajtok. Romadur-sajt, vaj, turók. Ellismert minőség, friss ár. משרת פארדסס. Élelmiszerlerakat, P. M. Viteazul I. sz. Cluj.

2400 hasáb, 1200 oldal, 35.000 cím-szó, 2000 szöveggép a most megjelent teljes, új, egykötetes

Révai LEXIKON

32 lemezmelletti, 20 egészoldalas színes térképpel, rendkívül erős kötésben. Azonnal rendelve 480 lej, később 600 lej

Lepage-nál Cluj

Postán utánvétellel.

CENZURAT

Taxa postă
piatăte în
No. 22471

10. Telefon
Havonta 1
évre 600.
földre: Ha
télévre 12,
detések di
KELET" a
dóság egy
Cikkeink t
rás megje

Még n
Bar

Bar

Blum

Késztet
zsidó áll
Weizmann.

Régi b
Blum-ot, a
zájának m
erosz zsidó
kormányfe
Nézőz a
lyet Blum,
amikor a
között váll
Salyos a fe
nek odium
miniszterel

Meanyive
küldetése,
kül kell ha
mében azo
a hatalom
tésben ne
oroszlánkü
ber, mint
cionista m
építés e su
vállalra.

Leon B
Weizmann
ber kitűnő
is lehet a
a másikat,
ismerést t
Otthon me
fogadta W
amikor se
jövő műve

Ezért a
francia s
mann hitv
wish Agen
kus beszé
zsidó orsz

És 1929-
dítették m
Blum volt
állásfoglal
és a civil
a nemzeti
számára
és nemzeti
kor Leon
lett abban
a cionista

Azon ig
lyet Blum
el igazi i
hetősége
segítsen V
egész pol
napjait é
egyedül v
amelyet a
zsidó pozí
lent ma.

Amikor
mann elh
lyezte át
höz vezet
ban megs
doni front
cionista p
utazott L
Nem ké
azt a vált